

Migracioni profil Bosne i Hercegovine

Za 2010. godinu

Sektor za imigraciju

MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE

za 2010. godinu

Površina: **51.129 km²**

Ukupna dužina granice: **1.665 km**

Ukupan broj graničnih prelaza: **89**

Sadržaj

Sažetak	7
I UVOD.....	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka	12
2. Dostupnost i kvalitet podataka	13
3. Nivo usklađenosti sa Uredbom EU 862/2007	14
4. Obavljene konsultacije	14
II MIGRACIONI PROFIL BIH	15
1. Vize	15
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH	15
1.2. Vize izdate na granici	18
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice	21
2.1. Odbijanje ulaska u BiH.....	21
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	25
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	27
3.1. Privremeni boravak.....	28
3.2. Stalni boravak	34
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere protiv stranaca	37
4.1. Otkaz boravka	39
4.2. Rješenja o protjerivanju	39
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor	40
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	41
5. Povratak neregularnih migranata.....	42
5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a	42

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a.....	44
5.3. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji	47
5.3.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	48
5.3.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji	50
5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH	51
6. Međunarodna zaštita (azil).....	52
7. Izdate radne dozvole strancima	58
8. Sticanje državljanstva BiH	61
9. Emigracija iz BiH	63
9.1. Opšta procjena migracijskih tokova.....	63
9.2. Novčane doznake.....	67
10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir	69
10.1. Imigraciona politika.....	69
10.2. Pravni okvir.....	69
10.3. Institucionalni okvir	71
ANEKS 1.....	78
ANEKS 2.	79
ANEKS 3.	82
ANEKS 4.....	84
ANEKS 5.	86
ANEKS 6.	87
ANEKS 7.	89
ANEKS 8.....	90
ANEKS 9.....	92
ANEKS 10.....	93

Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obaveza iz ***Mape puta za liberalizaciju viznog režima***, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.“

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i

Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2010. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljeništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od 2001. do 2010. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2009. i 2010. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2010. godinu.

Migracioni profil BiH za 2010. godinu sadrži slijedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere protiv stranaca, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracionih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2010. godini izdali su 9.623 vize, što predstavlja blago povećanje za 3,65% u odnosu na 2009. godinu, a posmatrano po godinama od 2001. godine, uočava se stalni trend pada broja izdatih viza, izuzev prošle i 2007. godine kad je uočen neznatan rast u odnosu na prethodnu godinu.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2010. godini izdato 327 viza što je za 5,22% manje nego u 2009. godini, a posmatrano po godinama od 2001. godine, uočava se od 2004. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH je smanjen za 31,14% u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu i iznosio je 3.514.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2010. godini iznosio je 322 i smanjen je za 15,49% u odnosu na 2009. godinu.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobren je 8.131 privremeni boravak u 2010. godini što je za 8,24% više nego u 2009. godini, a posmatrano po godinama od 2001. godine,

uočava se od 2002. godine stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 315 stalnih boravaka u 2010. godini i manji je za 12,26% u odnosu na 2009. godinu. Posmatrano po godinama od 2001. godine uočava se maksimum u 2003. godini broja odobrenih stalnih boravaka u BiH kada je iznosio 439.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere protiv stranaca

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2010. godini je iznosio 397, što je smanjenje u odnosu na 2009. godinu u iznosu od 25,09%. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2010. godini zabilježen je značajan porast od 194,44% gdje je otkazano 106 stalnih boravaka, za razliku od 2009. godine kada je taj broj iznosio 36.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2010. godini je 410, što je smanjenje za 13,50% u odnosu na 2009. godinu. Također u 2010. godini su izdata 73 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

Ukupno je 312 stranaca stavljeno pod nadzor u 2010. godini što je povećanje od 63,35% u odnosu na 2009. godinu kada je taj broj iznosio 191.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tokom 2010. godine, prisilno je udaljeno 19 stranca, što je smanjenje za 82,57% u odnosu na 2009. godinu.

5. Povratak neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2010. godini dobrovoljno je vraćeno 87 državljana Bosne i Hercegovine u BiH, a ukupno je vraćeno na ovaj način od 2001. do 2010. godine 4.419 državljana BiH.

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2010. godini dobrovoljno su vraćena 254 strana državljana iz BiH u zemlje porijekla, a ukupno je na ovaj način vraćeno od 2001. do 2010. godine 1.774 strana državljana iz BiH.

5.3. Prihvat po sporazumu o readmisiji

Po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom u 2010. godini prihvaćeno je 119 državljana trećih zemalja, što je za 2,46% manje nego u 2009. godini.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Međunarodnu zaštitu (azil) u BiH zatražilo je 64 osobe u 2010. godini, a ukupno od 2001. do 2010. godine međunarodnu zaštitu (azil) u BiH su zatražile 3.373 osobe.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2010. godini je izdato 2.325, što je smanjenje od 10,30% u odnosu na 2009. godinu.

8. Sticanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2010. godini dobilo je 827 osoba što predstavlja smanjenje od 12,49% u odnosu na 2009. godinu, a najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije i Hrvatske.

9. Emigracija iz BiH

Prema podacima Ministarstva za ljudska prava iz izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) van zemlje živi najmanje 1.350.000 emigranata, što čini 35% od ukupne populacije u BiH.

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka su formalizovani kroz Odluku Vijeća ministara BiH broj VM 244/09 od 24.09.2009. godine (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09) kojom se nadležne institucije i agencije obavezuju da dostavljaju podatke u skladu sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

I UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definisana kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine. Ova obaveza Bosne i Hercegovine formulisana je na slijedeći način:

„USPOSTAVA I PRIMJENA MEHANIZAMA ZA PRAĆENJE MIGRACIONIH TOKOVA, DEFINISANJE MIGRACIONOG PROFILA BiH KOJI BI SE REDOVNO AŽURIRAO, KOJI BI UKLJUČIVAO PODATKE O ILEGALNOJ I LEGALNOJ MIGRACIJI, KAO I USPOSTAVA TIJELA KOJE BI BILO ODGOVORNO ZA PRAĆENJE I ANALIZU PODATAKA O MIGRACIONOM STANJU I TOKOVIMA“.

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika.

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranja Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje

podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.09.2009. godine donijelo Odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09). Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracionih tokova i redovnog godišnjeg ažuriranja Migracionog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji.

Izrada Migracionog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracionih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su slijedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, preduzete mjere protiv stranaca u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljenišтво – oblast emigracije bh. državljana i iseljenišтво i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljanе u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu u BiH. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, polnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2010. godinu. Također, u cilju uspostavljanja sveobuhvatnog mehanizma praćenja migracionih tokova i izrade Migracionog profila BiH, po istoj metodologiji kreirane su i tabele koje se odnose na sticanje državljanstva BiH, na državljanе BiH u smislu njihove emigracije, dobrovoljnog povratka i izdatih radnih dozvola za strane državljanе u BiH. Tabele su dizajnirane u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, naročito u skladu sa

Uredbom br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti, kojom se državama članicama nalaže harmonizovano izvještavanje o migracionim tokovima i međunarodnoj zaštiti, te u skladu sa modelima migracionih profila UN-a i IOM-a.

U skladu sa navedenom uredbom tabele su dostavljene postupajućim organima u oblasti migracije i međunarodne zaštite u BiH i razvrstane su po: državljanstvu, državi rođenja, polu i dobnim grupama.

Nakon dostavljenih popunjenih tabela od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od 2001. do 2010. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2009. i 2010. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2010. godinu.

2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitet podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Analiza je pokazala da većina postupajućih organa vodi operativne i detaljne evidencije o strancima i postupcima vezanim za strance u BiH, ali i da ove evidencije nisu u potpunosti prilagođene statističkom praćenju tokova i stanja migracije i međunarodne zaštite i statističkom izvještavanju, kako to nalaže evropski standard. Iz ovih razloga, navedeni organi nisu bili u mogućnosti, na jednostavan i brz način, dobiti podatke iz svojih evidencija i uključiti ih u dostavljene tabele, već su većinom bili u situaciji računati podatke i unositi ih u dostavljene tabele ali sa još uvijek nedovoljnom automatizacijom. Većina postupajućih organa, mada ne u svim slučajevima, bili su u mogućnosti dostaviti podatke razvrstane prema državi porijekla (ili rođenja), te dobi i polu.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Agencija za rad i zapošljavanje BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Podaci o iseljeništvu BiH nisu razvrstani po dobi i polu, jer nadležna institucija ne posjeduje navedene podatke. Također, ne postoje mehanizmi za prikupljanje podataka o iseljeništvu BiH. Ova vrsta podataka je uglavnom prikupljena na osnovu procjena diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine u zemljama prijema kao i organizacija i udruženja bh. dijaspore u tim zemljama. Nedostatak koordinacije je uočen i u odnosima između Sektora za iseljeništvu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva vanjskih

poslova BiH, odnosno diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u svijetu radi evidencija o državljanima BiH koji žive u inostranstvu.

I pored određenih nedostataka u kompletnosti dostavljenih podataka kvalitet dostavljenih podataka je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljeništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH.

3. Nivo usklađenosti sa Uredbom EU 862/2007

Uredba br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti poslužila je kao okvir za definisanje evropskog standarda u smislu prikupljanja statističkih podataka o migraciji i međunarodnoj zaštiti. Države članice EU su, prema ovoj Uredbi, koja propisuje da je prva referentna godina za prikupljanje podataka 2008. godina, dužne Eurostatu dostavljati podatke predviđene Uredbom. Uredba daje osnovne definicije pojmova i postupaka migracije i međunarodne zaštite. Međutim, za prvu referentnu godinu Uredba predviđa mogućnost dostavljanja podataka prema definicijama predviđenim zakonodavstvima država članica, uz obavještanje Eurostata o eventualnim razlikama u odnosu na definicije Uredbe.

S obzirom da je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ detaljno analizirala Uredbu 862/2007, date su i konkretne preporuke za usklađivanje bosanskohercegovačkog pravnog okvira sa ovom Uredbom, što je i učinjeno kroz Pravilnik o Centralnoj bazi podataka o strancima. Iz ovog razloga se može smatrati da je pravni okvir BiH za vođenje migracionih statistika u skladu sa principima Uredbe br. 862/2007.

4. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2010. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobranja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

II MIGRACIONI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

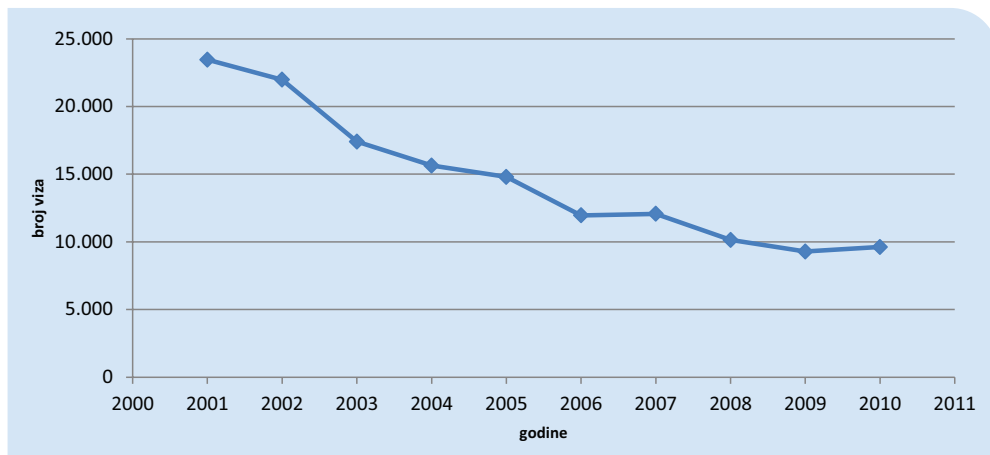
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vize	23.458	21.978	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623

Grafički prikaz izdatih viza od 2001. do 2010. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda sa izrazitim padom u periodu između 2002. i 2003. godine što je posljedica obezbjeđenja naljepnica za vize u maju 2002. godine. Značajan pad evidentan je i u periodu između 2005. i 2006. godine što je rezultat ulaska u Evropsku uniju slijedećih zemalja: Republika Češka, Kipar, Estonija, Mađarska, Latvija, Litvanija, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija (01.05.2004.), a državljani navedenih zemalja, izuzev Slovenije¹ oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH², koja je stupila na snagu 21.07.2005. godine. Značajan pad u broju izdatih viza u periodu 2008. godine u odnosu na 2007. godinu je posljedica ulaska u Evropsku uniju Rumunije i Bugarske (01.01.2007.), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH³, koja je stupila na snagu 28.06.2007. godine. Kontinuirani pad broja izdatih viza u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama⁴ koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Što se tiče 2010. godine uočen je blagi porast u broju izdatih viza (3,65%) u odnosu na 2009. godinu.

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2009. i 2010. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

1 Državljanima Slovenije nije bila potrebna viza za ulazak u BiH.

2 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 57/05).

3 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 8/08).

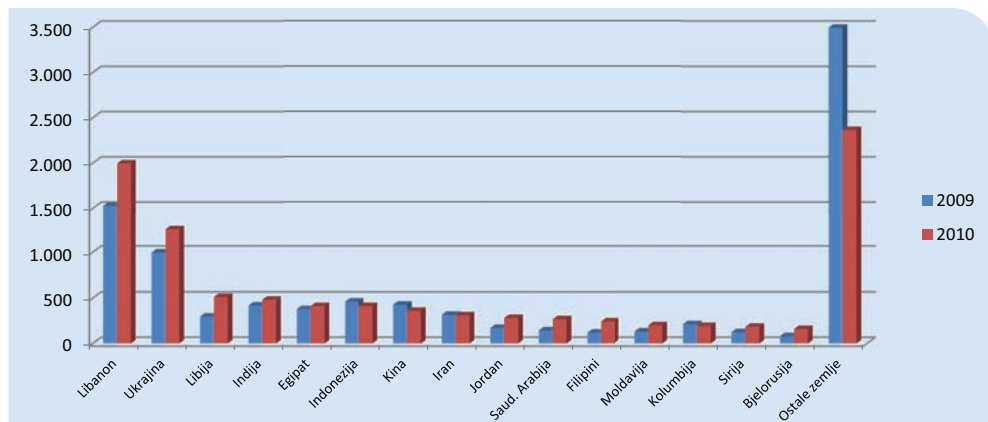
4 Odluka o vizama („Sl. glasnik BiH“, broj 100/08).

Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2009	2010	%
1.	Libanon	1.528	1.996	30,63%
2.	Ukrajina	996	1.252	25,70%
3.	Libija	295	512	73,56%
4.	Indija	416	482	15,87%
5.	Egipat	377	412	9,28%
6.	Indonezija	461	412	-10,63%
7.	Kina	427	359	-15,93%
8.	Iran	314	310	-1,27%

R.br.	Država	2009	2010	%
9.	Jordan	170	280	64,71%
10.	Saud. Arabija	143	266	86,01%
11.	Filipini	118	243	105,93%
12.	Moldavija	130	199	53,08%
13.	Kolumbija	211	192	-9,00%
14.	Sirija	124	184	48,39%
15.	Bjelorusija	80	159	98,75%
16.	Ostale zemlje	3.494	2.365	-32,31%
	Ukupno	9.284	9.623	3,65%

Grafčki prikaz izdatih viza u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se smanjen broj izdatih viza, pored Albanije, čiji državljani su oslobođeni pribavljajnja viza za ulazak u BiH, i kod većine drugih prezentovanih zemalja kao što su: Indonezija, Južna Afrika, Srbija (nosioci UNMIK pasoša), Kina, Obala Slonovače, Ruska Federacija, Sudan i Uganda. Opadajući trend izdatih viza od 2008. godine može se objašnjavati zakonodavnim promjenama viznog sistema jer je Zakonom koji je stupio na snagu u maju 2008. godine omogućeno izdavanje vize za kratkoročni boravak (Viza-C) koja omogućava strancu ulazak i boravak u periodu od 90 dana u razdoblju od šest mjeseci i vize za dugoročni boravak (Viza-D) koja omogućuje strancu ulazak i boravak u BiH u periodu od šest mjeseci u razdoblju od jedne godine, počevši od dana prvog ulaska i uz mogućnost jednog ili više ulazaka u BiH. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu uočeno je kod državljana Filipina, Bjelorusije, Saudijske Arabije, Libije, Jordana, Moldavije, Sirije, Libanona i Ukrajine. Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova, broj neriješenih prenesenih zahtjeva iz 2009. u 2010. godinu je iznosio 26 zahtjeva, a broj zaprimljenih zahtjeva u 2010. godini je bio 9.994. U prošloj godini je pozitivno riješeno 9.623 zahtjeva ili 96,04%, a negativno je riješeno 62 zahtjeva ili 0,62%, dok su 335 zahtjeva ili 3,34% prenešena u narednu godinu. Najviše odbijenih zahtjeva se odnosilo na državljane Indije, Egipta i Libije, ukupno 37 zahtjeva ili 59,68%.

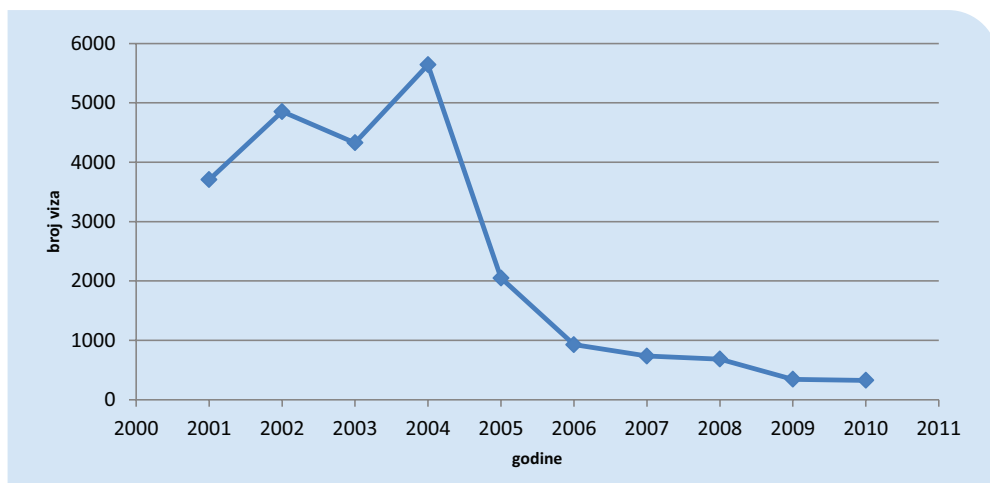
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, u izuzetnim slučajevima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici pod određenim uslovima (član 36.). Ovakva mogućnost je bila predviđena i prethodnim zakonodavstvom, s tim da je u kategorizaciji viza postojala i Viza F (viza koja se izdaje na granici). Novim Zakonom, koji je usvojen u maju 2008. godine, ova vrsta vize više ne postoji, već je propisano da Granična policija BiH, pri izdavanju viza na granici, poštuje novu kategorizaciju, te izdaje samo Vize A (aerodromska tranzitna viza), Viza B (tranzitna viza) i Viza C (viza za kratkoročni boravak za jedan ulazak do 15 dana).

Tabela 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vize	3.706	4.853	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2001. do 2010. godine

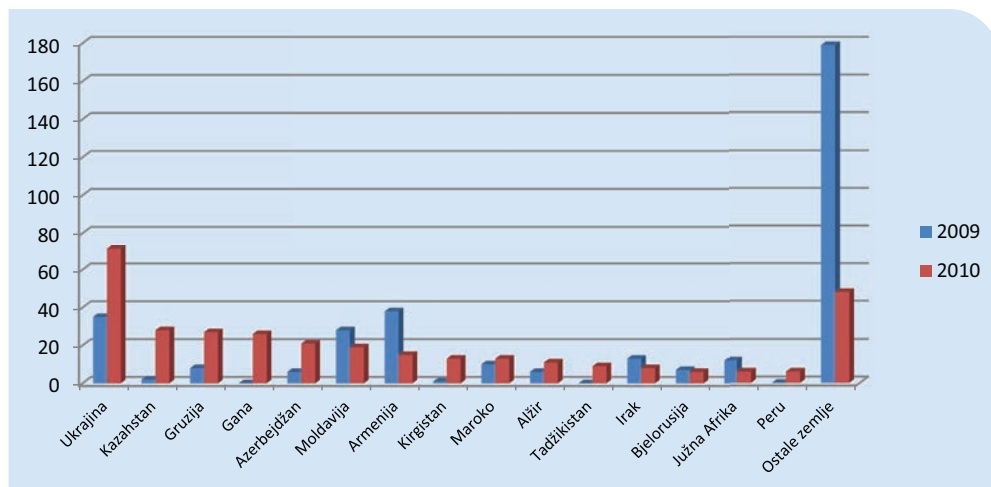
Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu od 2004. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2009. i 2010. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2009	2010	%
1.	Ukrajina	35	71	102,86%
2.	Kazahstan	2	28	1300,00%
3.	Gruzija	8	27	237,50%
4.	Gana	-	26	-
5.	Azerbejdžan	6	21	250,00%
6.	Moldavija	28	19	-32,14%
7.	Armenija	38	15	-60,53%
8.	Kirgistan	1	13	1200,00%
9.	Maroko	10	13	30,00%
10.	Alžir	6	11	83,33%
11.	Tadžikistan	-	9	-
12.	Irak	13	8	-38,46%
13.	Bjelorusija	7	6	-14,29%
14.	Južna Afrika	12	6	-50,00%
15.	Peru	-	6	-
16.	Ostale zemlje	179	48	-73,18%
	Ukupno	345	327	-5,22%

Grafčki prikaz izdatih viza u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

Tokom 2009. godine došlo je do značajnog smanjenja izdatih viza na granici (49,56%) u odnosu na 2008. godinu i taj broj je iznosio 345 viza (Viza B, 9 i Viza C, 336), dok je u 2010. godini došlo do blagog smanjenja izdatih viza na granici (5,22%) i taj broj je iznosio 327 viza i sve su Vize C. S obzirom na opšte postavljene zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici od 2004. godine do danas. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2010. godinu⁵ najviše viza na granici je izdato na Aerodromu Sarajevo (278 ili 85,02%).

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2010. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji dolaze iz Ukrajine, Kazahstana, Gruzije, Gane, Azerbejdžana, Moldavije i Armenije. Što se tiče polne i starosne strukture, statistički podaci za 2010. godinu se prilično podudaraju sa 2009. godinom i pokazuju da je više viza izdato muškarcima (74,92%) nego ženama (25,08%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 18 do 59 godina, sa gotovo ravnomjernom zastupljenosti osoba dobne grupe 18-35 i 36-59 godina starosti, kao što se vidi i u grafikonima koji slijede.

5 Granična policija BiH „Izvještaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu.“ Sarajevo, januar 2011. godine, str.11.

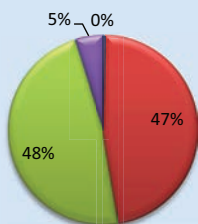
Tabela 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2009. g.

	Albanija	Armenija	Ukrajina	Iran	Moldavija	Ostale države (od ukupno 38)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	1	1
18-35	14	3	16	0	4	10	47
36-59	9	1	5	0	5	23	43
60+	0	0	0	0	0	4	4
Ukupno ženska lica	23	4	21	0	9	38	95
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	20	20	9	23	10	34	116
36-59	27	12	5	7	9	62	122
60+	4	2	0	0	0	6	12
Ukupno muška lica	51	34	14	30	19	102	250
Sveukupno po državljan.	74	38	35	30	28	140	345

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2009. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

Izdate vize na granici po starosnoj strukturi

0-17 18-35 36-59 60+

Izdate vize na granici po polnoj strukturi

Ukupno ženska lica Ukupno muška lica

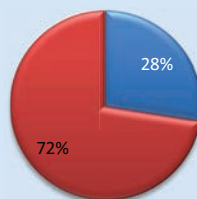
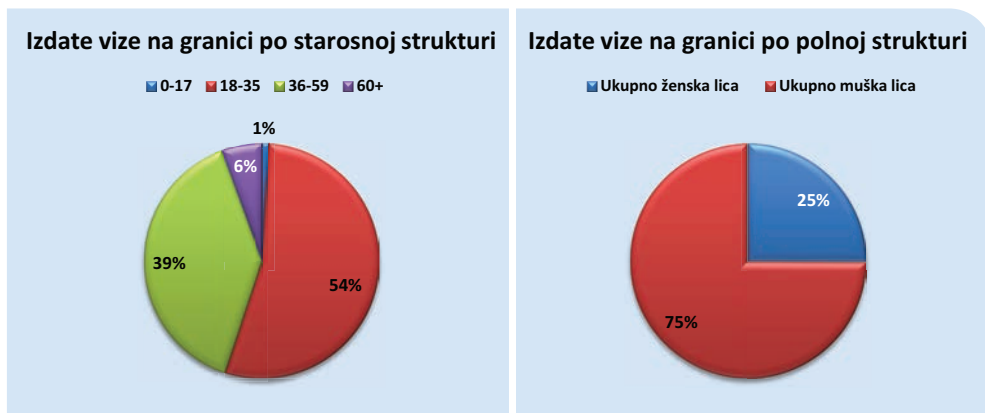

Tabela 6. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstane po državljanstvima za 2010. g.

	Ukrajina	Kazahstan	Gruzija	Gana	Azerbejdžan	Ostale države (od ukupno 45)	Ukupno
0-17	2	0	0	0	0	0	2
18-35	27	0	6	0	3	23	59
36-59	5	2	1	0	0	9	17
60+	1	0	0	0	0	3	4
Ukupno ženska lica	35	2	7	0	3	38	82
0-17	0	0	0	0	0	1	1
18-35	23	19	16	17	9	34	118
36-59	10	7	4	9	9	73	112
60+	3	0	0	0	0	11	14
Ukupno muška lica	36	26	20	26	18	102	245
Sveukupno po državljan.	71	28	27	26	21	154	327

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2010. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH, navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

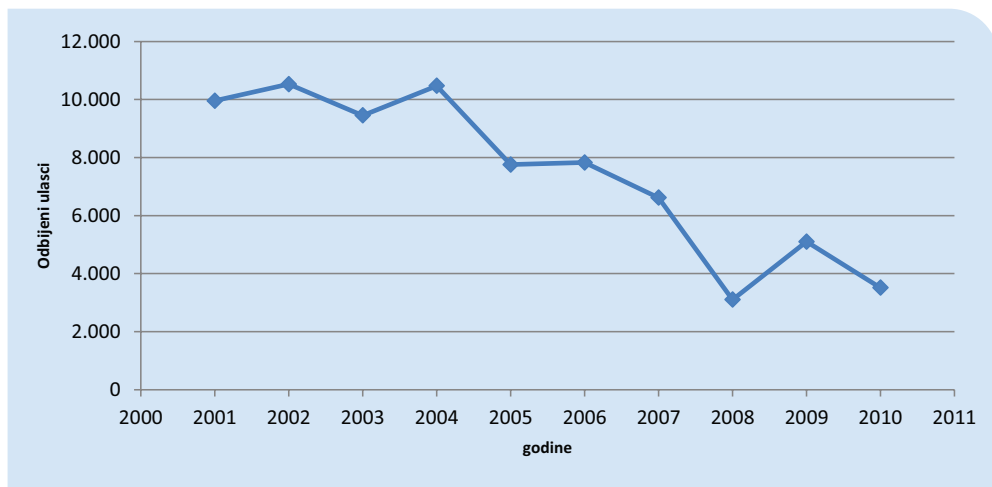
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opće uslove za ulazak u BiH prema članu 19. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Odbijeni ulasci	9.955	10.527	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2001. do 2010. godine

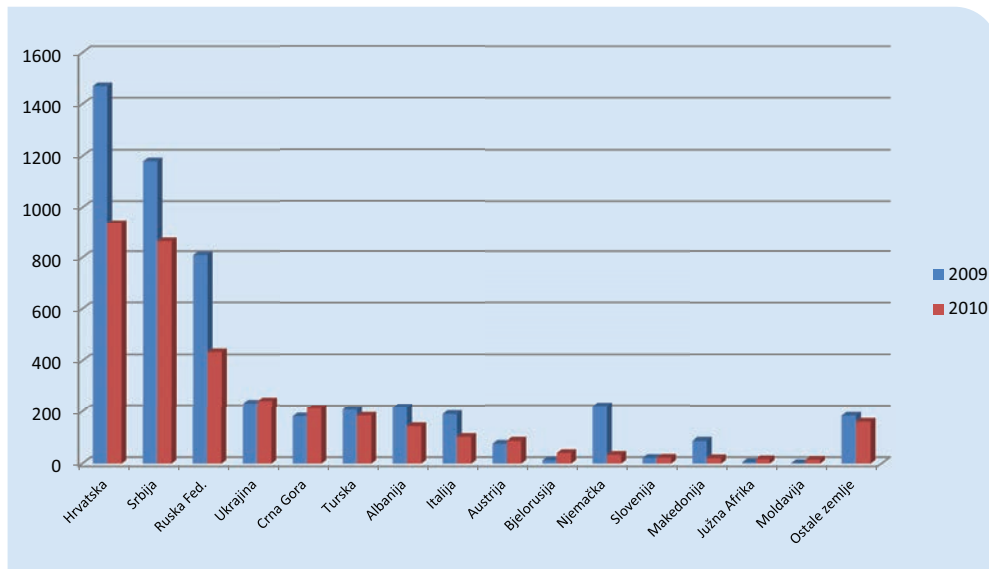
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da je od 2004. godine, kada je zabilježen značajan rast, konstantan opadajući trend ovih parametara. Izraziti rast u 2004. godini, ali i pad u 2005. godini, između ostalog, je i posljedica situacije da je Evropska unija 1. maja 2004. godine proširena sa 10 novih zemalja, ali da su vize za devet zemalja čijim državljanima je bila potrebna viza za ulazak u BiH ukinute tek u 2005. godini (21. juli 2005.godine). Tokom 2008. godine, broj odbijenih ulazaka u BiH je više nego prepolovljen u odnosu na 2007. godinu, s tim da je u 2009. godini došlo do porasta broja odbijenih ulazaka za 64,51%, da bi se taj broj značajno smanjio u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu za 31,14% i iznosio je 3.514 odbijenih ulazaka.

U cilju definisanja aktualnog stanja u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2009. i 2010. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja odbijanja ulaska u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Tabela 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2009	2010	%
1.	Hrvatska	1.470	935	-36,39%
2.	Srbija	1.180	864	-26,78%
3.	Ruska Fed.	810	434	-46,42%
4.	Ukrajina	233	242	3,86%
5.	Crna Gora	181	213	17,68%
6.	Turska	208	184	-11,54%
7.	Albanija	218	143	-34,40%
8.	Italija	190	101	-46,84%
9.	Austrija	77	87	12,99%
10.	Bjelorusija	13	41	215,38%
11.	Njemačka	222	34	-84,68%
12.	Slovenija	22	23	4,55%
13.	Makedonija	87	21	-75,86%
14.	Južna Afrika	6	17	183,33%
15.	Moldavija	2	15	650,00%
16.	Ostale zemlje	184	160	-13,04%
	Ukupno	5.103	3.514	-31,14%

Grafčki prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

U odnosu na 2009. godinu, vidna je velika razlika u broju odbijenih ulazaka u 2010. godini gdje je došlo do smanjenja za 31,14%.

Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH odnosi se na susjedne države: Hrvatske (935), Srbije (864) i Crne Gore (213) što iznosi 57,26% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. Od prezentovanog broja odbijenih ulazaka u BiH državljanima Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 139 za 2009. godinu i 150 za 2010. godinu. Neophodno je napomenuti da u 2010. godini dolazi da značajnog pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Njemačke (84,68%), Makedonije (75,86%), Italije (46,84%), Ruske Federacije (46,42%), Hrvatske (36,39%), Albanije (34,40%) i Srbije (26,78%). Tokom 2010. godine odbijen je ulazak u BiH za 3.514 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 3.321, a na međunarodnim aerodromima 193 odbijena ulaska. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje važeće putne isprave (58%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (22%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (8%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (6%); namjerno davanje pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH (4%) i ostali razlozi (2%)⁶.

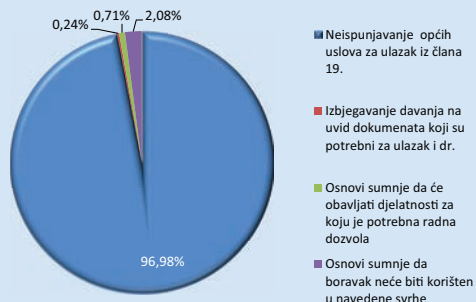
Prema informacijama Granične policije BiH, „većina odbijenih prelazaka državne granice na međunarodnim aerodromima je iz razloga namjernog davanja pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH, dok je na ostalim graničnim prelazima u najvećem dijelu razlog neposjedovanje važeće putne isprave i neposjedovanje vize.“⁷

6 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu.“ Sarajevo, januar 2011. godine, str.5.

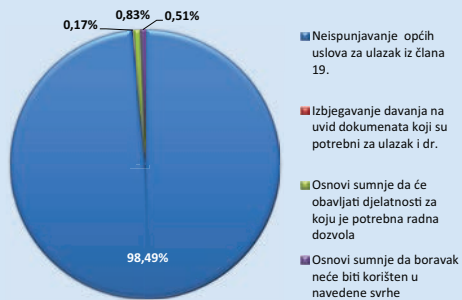
7 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu.“ Sarajevo, januar 2011. godine, str.6.

Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2009. i 2010. godini

Razlozi za odbijanje ulazaka - 2009. godina

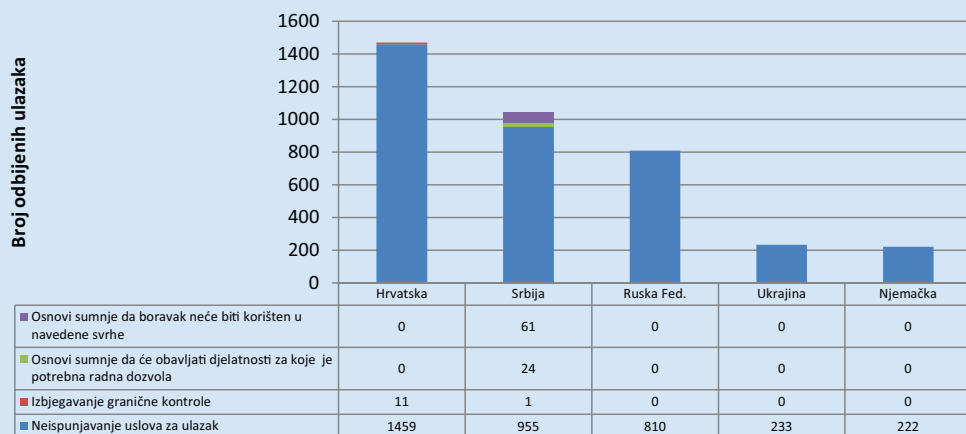

Razlozi za odbijanje ulazaka - 2010. godina

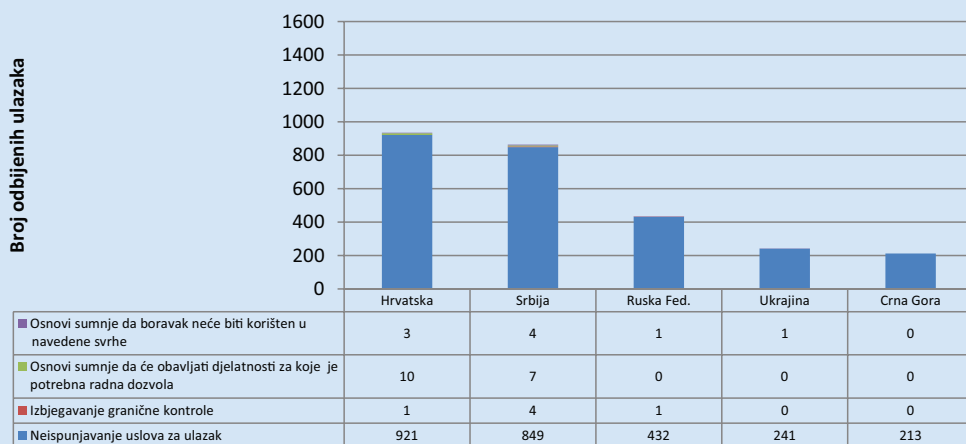

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2009. i 2010. godinu

Odbijeni ulasci po razlozima i najčešćim zemljama porijekla za 2009. godinu

Odbijeni ulasci po razlozima i najčešćim zemljama porijekla za 2010. godinu

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

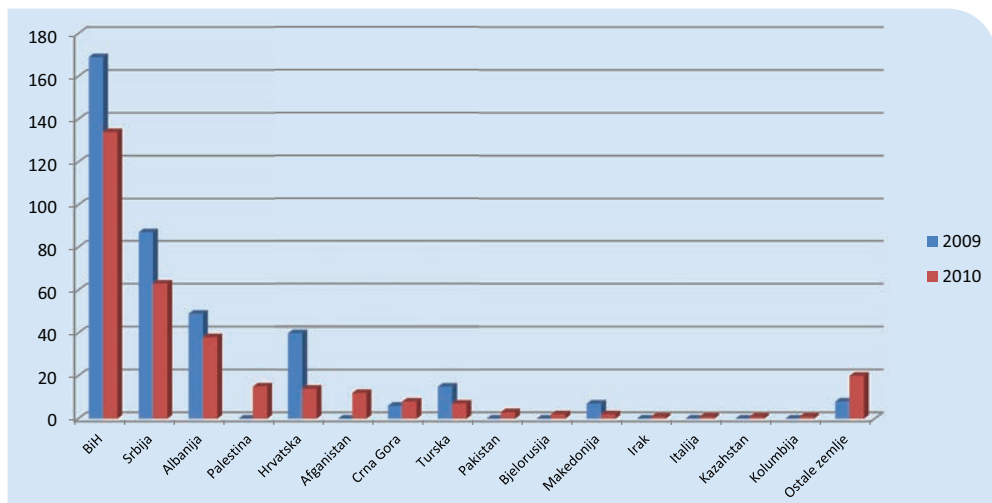
Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza, a navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

Tokom 2009. godine, ukupno je 381 osoba otkrivena u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2010. godine, zabilježen je ukupan broj od 322 osobe. Ovi podaci indiciraju smanjenje broja otkrivenih nezakonitih prelazaka za 15,49%.

Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2009. i 2010. godini razvrstani po državljanstvima

R.br.	Država	2009	2010	%
1.	BiH	169	134	-20,71%
2.	Srbija	87	63	-27,59%
3.	Albanija	49	38	-22,45%
4.	Palestina	-	15	-
5.	Hrvatska	40	14	-65,00%
6.	Afganistan	-	12	-
7.	Crna Gora	6	8	33,33%
8.	Turska	15	7	-53,33%
9.	Pakistan	-	3	-
10.	Bjelorusija	-	2	-
11.	Makedonija	7	2	-71,43%
12.	Irak	-	1	-
13.	Italija	-	1	-
14.	Kazahstan	-	1	-
15.	Kolumbija	-	1	-
16.	Ostale zemlje	8	20	150,00%
Ukupno		381	322	-15,49%

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

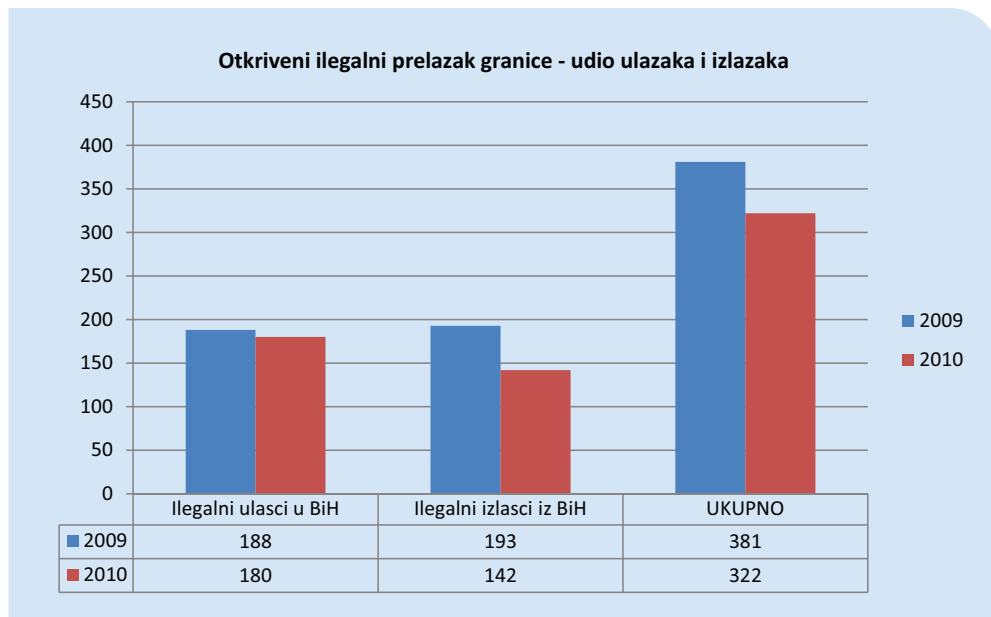

Prema raspoloživim podacima, najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane BiH. Što se tiče stranaca, državljani susjednih zemalja i zemalja regije prednjače. Od prezentovanog broja otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 15 za 2009. godinu i 15 za 2010. godinu. Analizirajući raspoložive podatke uočeno je da 41,61% ukupno otkrivenih nezakonitih prelazaka u 2010. godini se odnosi na državljane BiH, međutim navedeni procenat je smanjen u odnosu na 2009. godinu kada je iznosio 44,36%. Također, uočen je i značajan pad otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana ostalih zemalja gdje prednjače državljani Makedonije (71,43%), Hrvatske (65,00%),

Turske (53,33%), Srbije (27,59%) i Albanije (22,45%). Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2010. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovana su 93 (na ulazu 36 + na izlazu 57) lica u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 229 (na ulazu 144 + na izlazu 85) lica“,⁸ dok je tokom 2009. godine “na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 110 (na ulazu 46 + na izlazu 64) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 271 (na ulazu 142 + na izlazu 129) osoba“.⁹ Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice

U 2009. godini, ilegalni izlasci su činili oko 50,65% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (381), dok je ovaj procenat u 2010. godini iznosio 44,10% (322).

Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlaza) registruje van samih graničnih prelaza. Međutim, zabilježen je i određeni broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima.

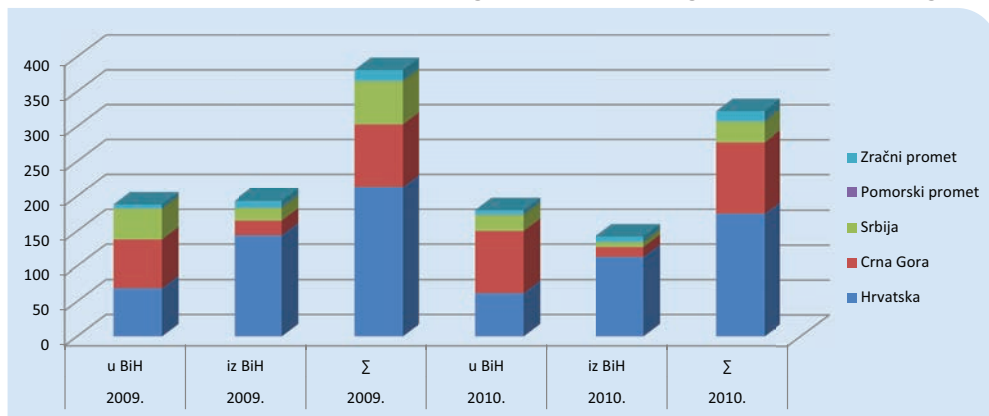
Tabela 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2009. i 2010. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2009. u BiH	2009. iz BiH	2009. ∑	2010. u BiH	2010. iz BiH	2010. ∑	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	69	144	213	62	113	175	-10,14	-21,53	-17,84
Crna Gora	69	21	90	88	14	102	27,54	-33,33	13,33
Srbija	44	18	62	23	7	30	-47,73	-61,11	-51,61
Pomorski pro.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	6	10	16	7	8	15	16,67	-20,00	-6,25
Ukupno	188	193	381	180	142	322	-3,72	-26,94	-15,49

8 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu.“ Sarajevo, januar 2011. godine, str. 8.

9 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2009. godinu“ Sarajevo, januar 2010. godine, str. 9.

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2009. i 2010. godini razvrstan po vrsti granice

Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama evidentno je da je na kopnoj granici u 2010. godini otkriveno 307 osoba, što je smanjenje za 15,89% u odnosu na 2009. godinu kad je na istoj granici otkriveno 365 nezakonitih prelazaka. Također, uočava se skoro isti broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima, tako da je u 2010. godini otkriveno 15 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2009. godini taj broj je iznosio 16 osoba.

Za analizu je karakteristična državna granica sa Republikom Hrvatskom na koju se odnosi 54,35% od svih ilegalnih prelazaka državne granice u prošloj godini. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 79,58% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice. Očigledan je opadajući trend po svim parametrima u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu.

Prezentovani pokazatelji, kao i komparativna analiza istih ukazuje na dobre rezultate u ovoj oblasti u toku 2010. godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprostavljanju ilegalnim migracijama.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. O zahtjevu za odobrenje boravka i o zahtjevu za produženje boravka odlučuje rješenjem Služba za poslove sa strancima. Rješenje o odobrenju boravka izvršava se unosenjem naljepnice odobrenja boravka u važeći pasoš stranca. Naljepnica odobrenja boravka unesena u važeći pasoš stranca služi kao dozvola za prelazak državne granice BiH u periodu važenja odobrenja boravka.

3.1. Privremeni boravak

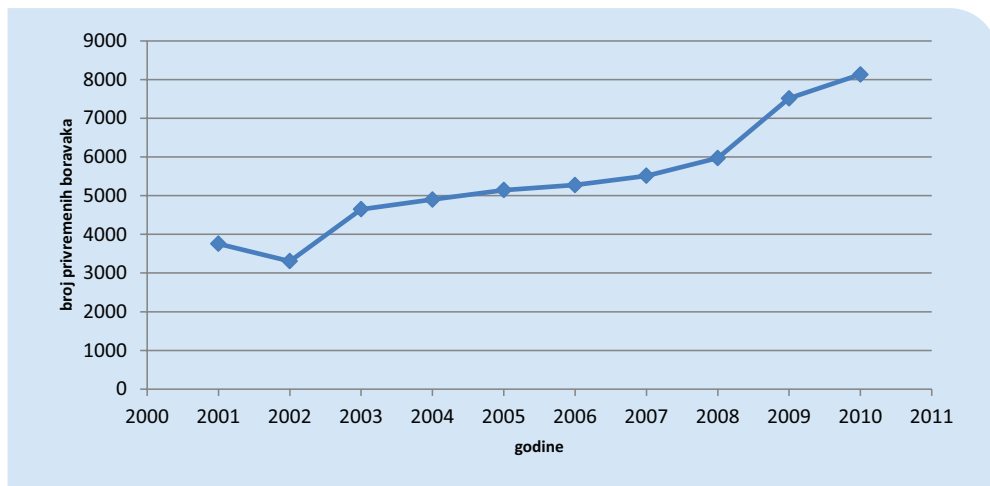
Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

U skladu sa Zakonom, koji je stupio na snagu u maju 2008. godine odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga kao što su: brak ili vanbračna zajednica s državljaninom BiH, spajanje porodice, obrazovanje, znanstvenoistraživački, umjetnički ili sportski rad ili rad konsultanata, rad ključnog osoblja unutar fizičkog ili pravnog lica, rad po osnovu izdane radne dozvole, u svrhu privatnog poduzetništva, volonterskog rada, radi realizacije projekta značajnog za BiH, radi vjerskih aktivnosti, liječenja, iz humanitarnih razloga, te iz drugog sličnog opravdanog razloga ili razloga koji je zasnovan na međunarodnom sporazumu čija je BiH ugovorna strana. Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ukoliko postoji efektivna veza stranca sa BiH.

Tabela 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Priv. boravak	3.756	3.305	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2001. do 2010. godine

Analizirajući trend izdatih dozvola za privremeni boravak (naljepnica boravka) uočava se opadajući tok od 2001. do 2002. godine što je posljedica uvođenja naljepnica za boravak u maju 2002. godine koje su se štampale tada u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine – Sektor za imigraciju i azil, koji je imao prava nadzora u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja i predmeta o odobrenom privremenom boravku od strane Kantonalnih Ministarstva unutrašnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine, Centara javne bezbjednosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Policije Distrikta Brčko. Također, tada važeći Zakon o imigraciji i azilu BiH nije predviđao bilo kakve prekršajne sankcije za strance koji ne poštuju navedeni Zakon, tako da je postojala mogućnost

zloupotrebe važećeg pravnog okvira. Izrazit trend rasta izdatih dozvola za privremeni boravak je vidljiv u periodu od 2002. do 2003. godine što cjenimo da je posljedica donošenja novog zakona, koji je oblasti imigracije i azila propisao na mnogo konkretniji i kvalitetniji način u odnosu na prethodni zakon. Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2003. do 2010. godine uočava se kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa u ovom periodu. Podaci za 2009. i 2010. godinu ukazuju na značajan trend rasta odobrenih privremenih boravaka stranaca u BiH što pokazuje da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana.

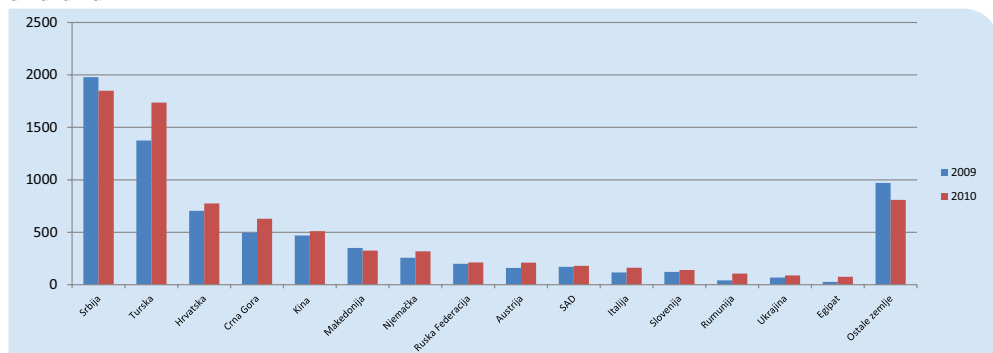
Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

U cilju definisanja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2009. i 2010. godine.

Tabela 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2009	2010	%
1.	Srbija	1.979	1.849	-6,57%
2.	Turska	1.375	1.735	26,18%
3.	Hrvatska	704	775	10,09%
4.	Crna Gora	497	629	26,56%
5.	Kina	469	511	8,96%
6.	Makedonija	351	326	-7,12%
7.	Njemačka	257	319	24,12%
8.	Ruska Fed.	200	213	6,50%
9.	Austrija	160	211	31,88%
10.	SAD	171	180	5,26%
11.	Italija	118	162	37,29%
12.	Slovenija	123	141	14,63%
13.	Rumunija	42	107	154,76%
14.	Ukrajina	69	89	28,99%
15.	Egipat	27	75	177,78%
16.	Druge zemlje	970	809	-16,60%
	Ukupno	7.512	8.131	8,24%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2010. godini došlo do povećanja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 8,24% u odnosu na 2009. godinu.

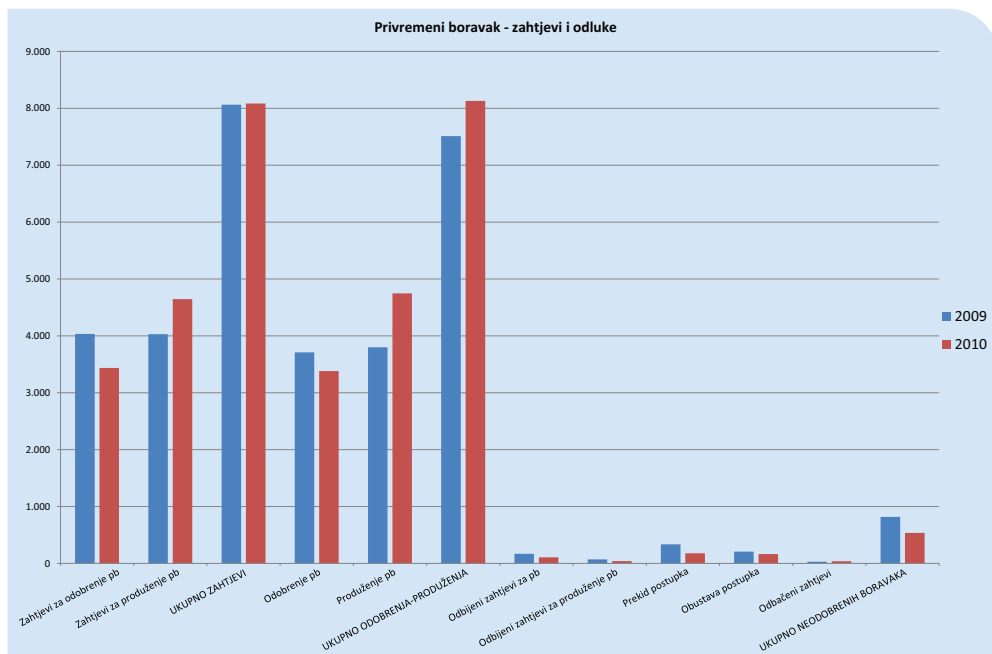
Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2010. godini najveći broj se odnosi na državljane Srbije, Turske, Hrvatske, Crne Gore i Kine.

Analizirajući uporedne prezentovane podatke uočava se da je u 2010. godini u ukupnom broju izdatih boravišnih dozvola najveći broj se odnosi na boravišne dozvole za privremeni boravak za državljane Srbije i Turske, a procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do smanjenja privremenih boravaka za državljane Makedonije i Srbije, te do značajnog povećanja privremenih boravaka za državljane Egipta, Rumunije, Austrije i Turske. Povećanje privremenih boravaka državljana Turske uglavnom je rezultat odobrenih privremenih boravaka po osnovu obrazovanja.

Primjećuje se kontinuitet u šest najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Srbija, uključujući Kosovo/UNSCR 1244, Turska, Hrvatska, Crna Gora, Kina, i Makedonija. Ovih šest država porijekla obuhvata oko 71,55% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2009. godine, odnosno 71,64% izdatih istih boravišnih dozvola tokom 2010. godine.

U 2010. godini ukupno je podneseno 4.438 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 4.646 zahtjeva za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 9.084 zahtjeva, a što je povećanje od 12,63% u odnosu na 2009. godinu kada je ukupno podneseno 8.065 zahtjeva i to: 4.034 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 4.031 zahtjeva za produženje privremenog boravka.

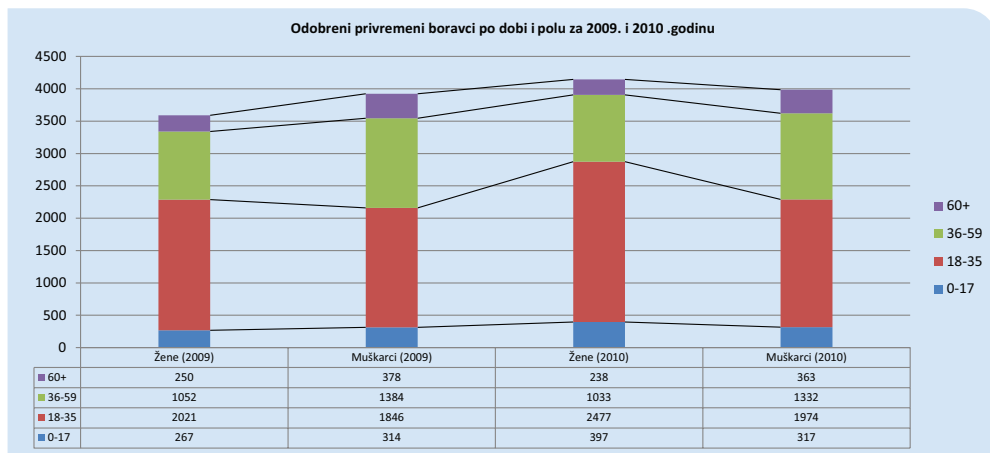
Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2009. i 2010. godini (odobrenje novog i produženje)

Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2010. godini ukupno je odobreno-produženo 8.131 privremeni boravak, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.383 slučaja i produžen privremeni boravak u 4.748 slučajeva, a što je povećanje od 8,24 % u odnosu na 2009. godinu, kada je ukupno odobreno-produženo 7.512 privremenih boravaka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.712 i produžen privremeni boravak u 3.800 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima, se kreće od 89,51% u 2010. godini do 93,14% u 2009. godini.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2010. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je bilo više muškaraca nego žena u starosnoj dobi iznad 60 godina (muškaraca 363, a žena 238), u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 1.332, a žena 1.033), dok je više žena bilo u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (žena 2.477, a muškaraca 1.974) i u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (žena 397, a muškaraca 317). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 3.986 ili 49,02% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 4.145 ili 50,98% su privremeni boravci izdati ženama.

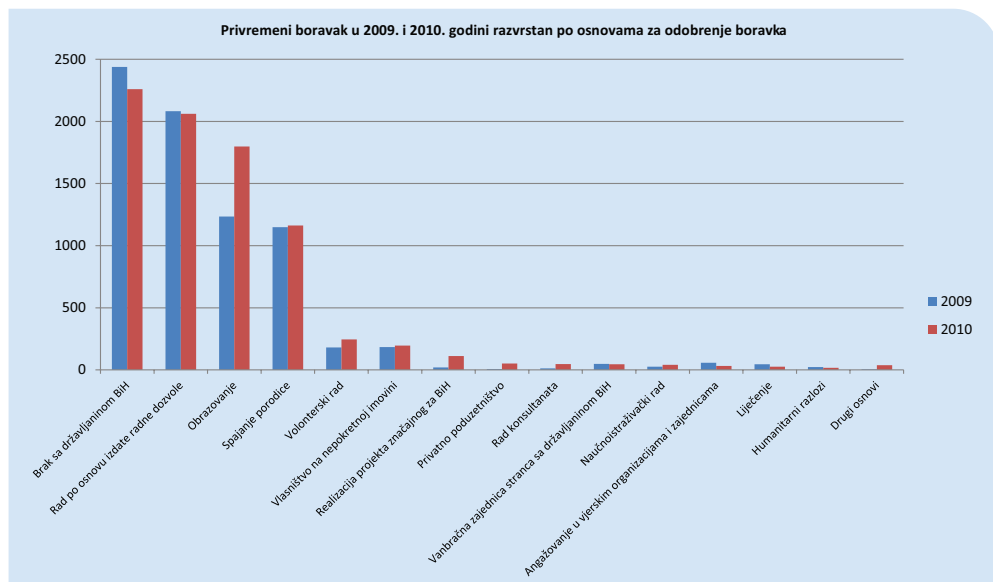
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2010. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: braka sa državljaninom BiH, izdate radne dozvole, obrazovanja, spajanja porodice, volonterskog rada, vlasništva na nepokretnoj imovini i realizacije projekata značajnih za BiH. U cilju definisanja aktuelnih kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2009. i 2010. godinu, sa posebnim akcentom na 2010. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tabela 13. Privremeni boravak u 2009. i 2010. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnovi boravka	2009	% u Σ 2009	2010	% u Σ 2010	% 2010/2009
Brak sa državljaninom BiH	2.438	32,45%	2.260	27,79%	-7,30%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.083	27,73%	2.061	25,35%	-1,06%
Obrazovanje	1.234	16,43%	1.799	22,13%	45,79%
Spajanje porodice	1.149	15,30%	1.163	14,30%	1,22%
Volonterski rad	180	2,40%	245	3,01%	36,11%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	184	2,45%	195	2,40%	5,98%
Realizacija projekta značajnog za BiH	20	0,27%	111	1,37%	455,00%
Privatno poduzetništvo	6	0,08%	52	0,64%	766,67%
Rad konsultanata	12	0,16%	47	0,58%	291,67%
Vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH	49	0,65%	46	0,57%	-6,12%
Naučnoistraživački rad	25	0,33%	41	0,50%	64,00%
Angažovanje u vjerskim organizacijama i zajednicama	58	0,77%	31	0,38%	-46,55%
Liječenje	46	0,61%	26	0,32%	-43,48%
Humanitarni razlozi	23	0,31%	16	0,20%	-30,43%
Drugi osnovi	5	0,07%	38	0,47%	660,00%
Ukupno	7.512	100,00%	8.131	100,00%	8,24%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2010. godini strancima odobren je po osnovu: privatnog poduzetništva (52), rada konsultanata (47), vanbračne zajednice stranca sa državljaninom BiH (46), naučno istraživačkog rada (41), angažovanja u vjerskim organizacijama i zajednicama (31), liječenja (26), humanitarnih razloga (16) i po drugim osnovama (38).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2009. i 2010. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Analiza podataka o odobrenim privremenim boravcima u BiH u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu, koji pokazuju konstantan rast (8,24%), što je slučaj i u prethodnim godinama, ukazuje da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana. Na navedeni zaključak upućuju i uporedni pokazatelji o odobrenim privremenim boravcima u BiH po osnovu privatnog poduzetništva kao i po osnovu posjedovanja nekretnine u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu. Odobreni privremeni boravci u BiH po osnovu posjedovanja nekretnine, iako u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH u 2010. godini iznosi samo 2,40% veoma je značajan pokazatelj, koji upućuje na navedeni zaključak, iz razloga što je broj odobrenih privremenih boravaka po navedenom osnovu u 2009. godini povećan za 700,00% u odnosu na 2008. godinu, a pogotovu ako se uzme u obzir pravne odredbe koje definišu da se navedeni osnov privremenog boravka može odobriti kad stranac pored ispunjavanja opštih uslova za odobrenje boravka treba da ispuni i posebne uslove kao što su: dokaz o vlasništvu nepokretne imovine, dokaz o posjedovanju efektivne veze sa BiH te dokaz da u nepokretnoj imovini ima obezbjeđen odgovarajući stambeni prostor za boravak. Da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu braka sa državljanima BiH koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2010. godini iznose 27,79%, kao i privremeni boravak po osnovu spajanja porodice koji iznosi 14,30% ukupno odobrenih privremenih boravaka u 2010. godini. Isto tako sve više stranih državljana iskazuje interes za školovanjem u BiH što ukazuju podaci o odobrenim privremenim boravcima po osnovu obrazovanja koji su imali rast od 45,79% u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu, a sa 22,13% učestvuju u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Statistički podaci iz 2010. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom na osnovu braka sa državljanima BiH, rada po osnovu izdate radne dozvole, po osnovu obrazovanja i privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

Tabela 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2010. godini po državama

OSNOV BORAVKA	Srbija	Turska	Hrvatska	Crna Gora	Kina	Ostale države	UKUPNO
Brak sa državljaninom BiH	537	48	425	324	5	921	2.260
Rad po osnovu izdate radne dozvole	649	245	197	87	321	562	2.061
Obrazovanje	324	1.169	59	65	-	182	1.799
Spajanje porodice	244	248	28	106	184	353	1.163
Volonterski rad	5	16	7	3	-	214	245
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	48	-	39	40	-	68	195
Realizacija projekta značajnog za BiH	4	1	2	-	-	104	111
Privatno poduzetništvo	-	-	-	-	1	51	52
Rad konsultanata	2	4	2	-	-	39	47
Vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH	13	1	5	3	-	24	46
Naučnoistraživački rad	3	-	-	-	-	38	41
Angažovanje u vjerskim organizacijama i zajednicama	2	-	8	-	-	21	31
Liječenje	17	-	3	-	-	6	26
Humanitarni razlozi	1	3	-	-	-	12	16
Drugi osnovi	-	-	-	1	-	37	38
UKUPNO	1.849	1.735	775	629	511	2.632	8.131

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka na osnovu izdatih radnih dozvola i spajanja porodice. Državljanima Kine najčešće imaju privremeni boravak po osnovu izdate radne dozvole i spajanja porodice.

3.2. Stalni boravak

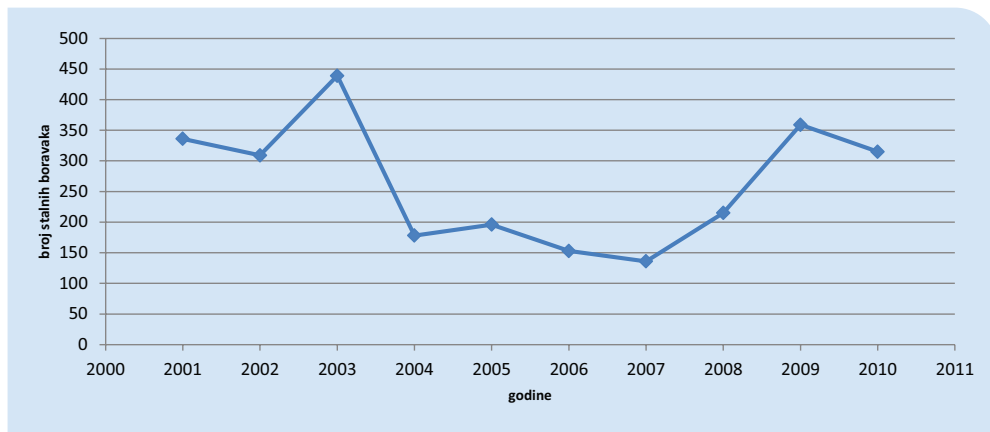
Stalni boravak može se odobriti strancu pod slijedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim

sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stalni borav.	336	309	439	178	196	153	136	215	359	315

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2001. do 2010. godine

Analizirajući trend izdatih dozvola za stalni boravak (naljepnica boravka) uočava se opadajući tok od 2001. do 2002. godine što je posljedica, kao i kod dozvola za privremeni boravak, uvođenja naljepnica za boravak u maju 2002. godine koje su se štampale tada u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine – Sektor za imigraciju i azil, koji je imao prava nadzora u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja i predmeta o odobrenom stalnom boravku od strane Kantonalnih Ministarstava unutrašnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Policije Distrikta Brčko. Također, tada važeći Zakon o imigraciji i azilu BiH nije predviđao bilo kakve prekršajne sankcije za strance koji ne poštuju navedeni Zakon, tako da je postojala mogućnost zloupotrebe važećeg pravnog okvira. Izrazit trend rasta izdatih dozvola za stalni boravak je vidljiv u periodu od 2002. do 2003. godine što cjenimo da je posljedica donošenja novog zakona u ovoj oblasti (Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu u 2003. godini) koji je oblast imigracije i azila propisao na mnogo konkretniji i kvalitetniji način u odnosu na predhodni zakon. Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Međutim, dok se kod dozvola za privremeni boravak od 2003. do 2008. godine uočava kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom, dozvole za stalni boravak imaju izrazito opadajući trend u periodu od 2003. do 2004. godine. Analizom je utvrđeno da je navedeni opadajući trend u ovom periodu posljedica izmjene pravne regulative. Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je donešen u 2003. godini propisao je da je za podnošenje zahtjeva za stalni boravak, pored drugih uslova, potrebno da stranac na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, a predhodno važeći Zakon o imigraciji i azilu BiH propisao je da taj period može biti kraći ako zahtjev podnese član

porodice državljanina BiH uz ograničenje da bračni drug državljanina BiH podliježe periodu čekanja od godinu dana nakon datuma sklapanja braka. Također, predhodno važećim zakonom je bilo propisano da se članovima uže porodice stranca boravak odobrava u istom periodu za vrijeme kojeg boravi stranac sa kojim se spajaju. Od 2008. godine uočava se trend rasta odobrenja stalnih boravaka stranaca u BiH i isti se nastavlja i u 2009. godini, s tim da je u 2010. godini došlo do blagog pada broja stalnih boravaka za 12,26%.

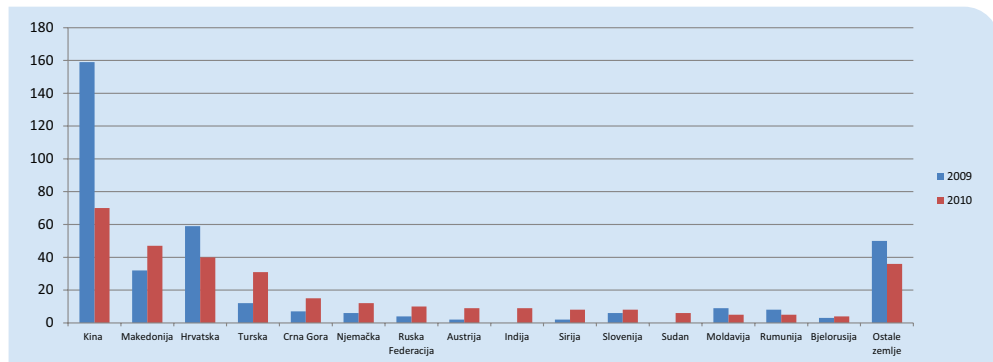
U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2009. i 2010. godine.

Tabela 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2009	2010	%
1.	Kina	159	70	-55,97%
2.	Makedonija	32	47	46,88%
3.	Hrvatska	59	40	-32,20%
4.	Turska	12	31	158,33%
5.	Crna Gora	7	15	114,29%
6.	Njemačka	6	12	100,00%
7.	Ruska Fed.	4	10	150,00%
8.	Austrija	2	9	350,00%

R.br.	Država	2009	2010	%
9.	Indija	-	9	-
10.	Sirija	2	8	300,00%
11.	Slovenija	6	8	33,33%
12.	Sudan	-	6	-
13.	Moldavija	9	5	-44,44%
14.	Rumunija	8	5	-37,50%
15.	Bjelorusija	3	4	33,33%
16.	Ostale zemlje	50	36	-28,00%
	Ukupno	359	315	-12,26%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2009. i 2010. godini razvrstan po državama

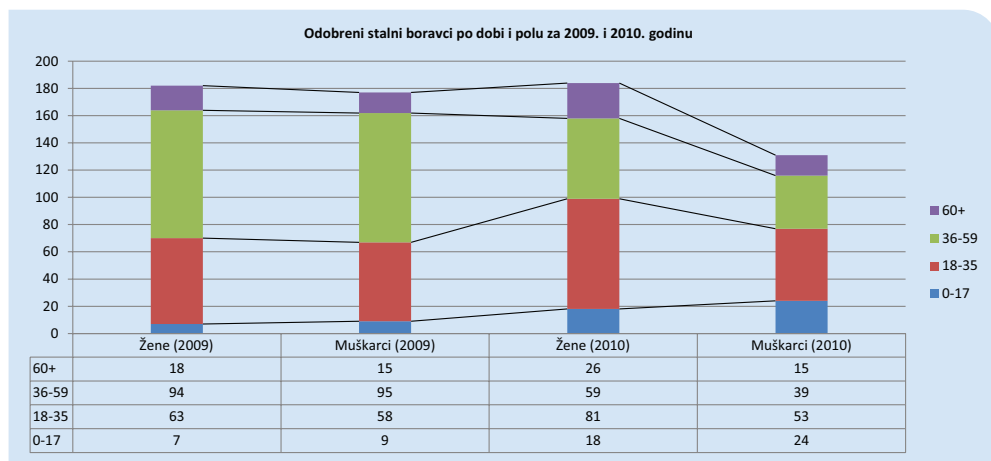

Broj odobrenih stalnih boravaka strancima u BiH u 2010. godini se smanjio za 12,26% u odnosu na 2009. godinu.

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2009. i 2010. godini su bile Kina, Makedonija, Hrvatska i Turska.

Prema Izveštaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2010. godinu, „analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.“¹⁰

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2010. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je bilo više žena nego muškaraca u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 26, a muškaraca 15), u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (žena 59, a muškaraca 39) i u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (žena 81, a muškaraca 53), dok je više muškaraca u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (muškaraca 24, a žena 18). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka 184 ili 58,41% su stalni boravci izdati ženama, a 131 ili 41,59% su stalni boravci izdati muškarcima.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere protiv stranaca

Prema izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2010. godinu, ova Služba je vršila inspeksijske kontrole boravka stranaca nad fizičkim i pravnim licima koji pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljanji, kontrole adresa stanovanja i promjene adrese stanovanja.¹¹ Ove kontrole su jedan od osnovnih načina otkrivanja ilegalnih imigranata u BiH, te vode poduzimanju mjera protiv stranaca.

Mjere koje se poduzimaju protiv stranaca nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz boravka bezviznog ili privremenog, otkaz stalnog boravka, otkaz boravka bezviznog ili privremenog sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH.

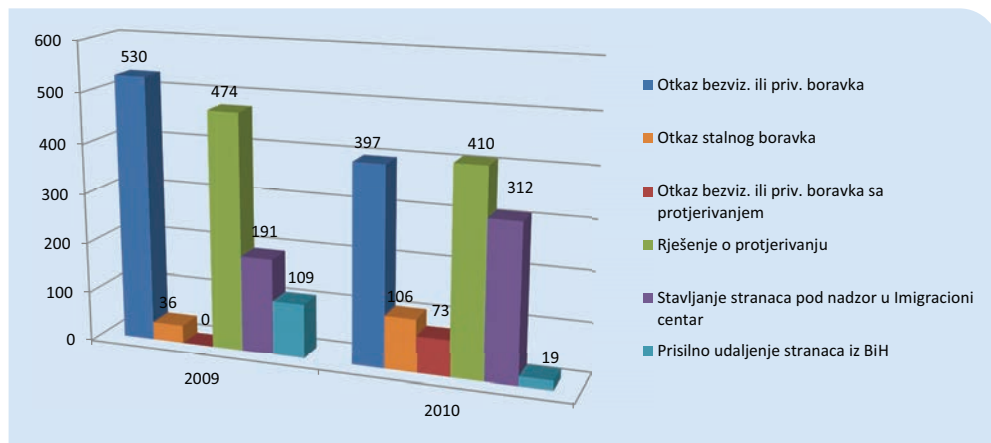
Prezentujemo uporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2009. i 2010. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su poduzete prema strancima u BiH.

¹¹ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2010. do 31.12.2010. g“. Sarajevo, januar 2011., str. 17.

Tabela 17. Broj poduzetih mjera u 2009. i 2010. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2009	2010	%(2010/2009)
1.	Rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka	530	397	-25,09
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	36	106	194,44
3.	Rješenja o otkazu bezviznog ili privr. boravka sa protjerivanjem	-	73	-
4.	Rješenja o protjerivanju	474	410	-13,50
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	191	312	63,35
6.	Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	109	19	-82,57

Grafčki prikaz poduzetih mjera u 2009. i 2010. godini razvrstan po vrstama mjera

Iz prezentovanih podataka vidljiv je skoro podudaran broj izrečenih mjera prema strancima u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu. Prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2010. godinu broj izrečenih mjera prema stancima u posljednje dvije godine je rezultat „kontinuiranih operativnih aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju saznanja i informacija o organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, pravcima kretanja ilegalnih migranata, te blagovremenim dostavljanjem informacija drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što je rezultiralo procesuiranjem lica umješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana, a samim tim i smanjenjem ilegalnih ulazaka stranaca u BiH, također pojačanim aktivnostima agencija za provođenje zakona na sprječavanju i suzbijanju ilegalnih migranata, kao i procesuiranje lica umješanih u navedena krivična djela, dovelo je do toga da pravac i ruta kretanja ilegalnih migranata obilazi područje BiH, a ide preko Srbije prema Mađarskoj i dalje prema zemljama Zapadne Evrope.“¹²

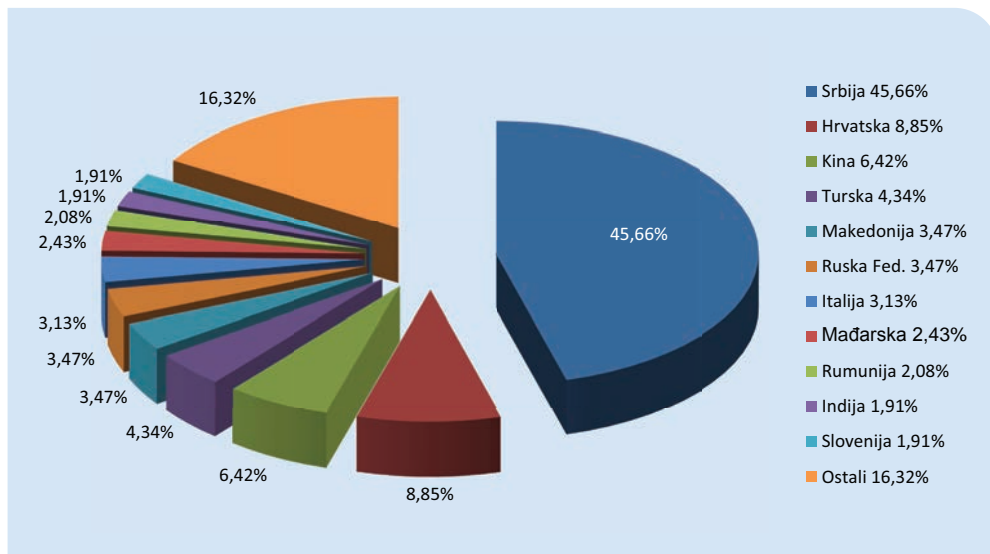
12 Služba za poslove sa strancima BiH, „Izvještaj o radu za period 1.1.2010. do 31.12.2010. g“. Sarajevo, januar 2011., str. 23.

4.1. Otkaz boravka

Tokom 2009. godine ukupno je otkazano 566 boravaka (530 bezviznih ili privremenih boravaka, te 36 stalnih boravaka).

Tokom 2010. godine, ukupno je otkazano 503 boravka (397 bezviznih ili privremenih i 106 stalnih boravaka).

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2010. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Najviše rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Hrvatske, Kine i Tuske. Općenito su najčešći razlozi za donošenje rješenja o otkazu boravka: „rad bez posjedovanja radne dozvole“ i „izmjene okolnosti na osnovu kojih je izdato odobrenje boravka u takvoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja boravka“.

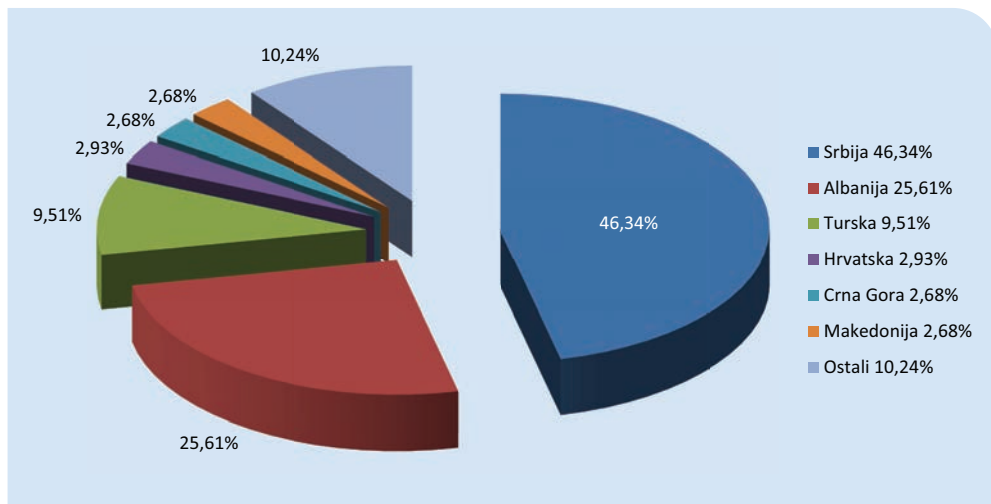
4.2. Rješenja o protjerivanju

Tokom 2009. godine, doneseno je ukupno 474 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2010. godini iznosio 410.

Također u 2010. godini su donešena 73 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja i to najviše za državljane Srbije (66), a slijede Bugarska (3), Hrvatska (2), Albanija (1) i Turska (1).

Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2010. godini izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su prekršili propise o prelasku državne granice, osobama prihvaćenim na osnovu Sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama koje predstavljaju prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH, te ostalih razloga.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2010. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

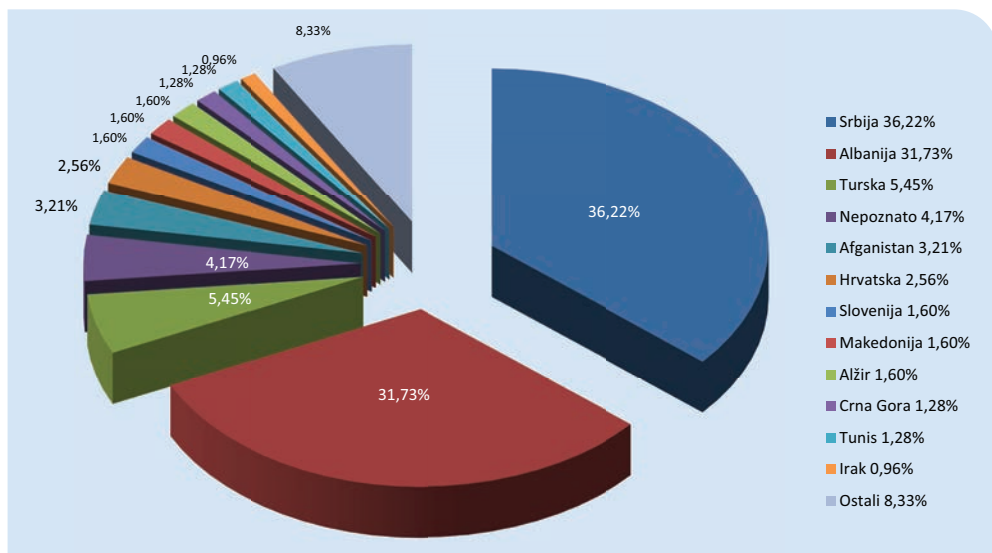
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, se nalazi u Službi za poslove sa strancima i isti je stavljen u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta.

Tokom 2009. godine, ukupno je 191 stranac stavljen pod nadzor. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, zatim Albanije, Turske, Makedonije, Kine i Pakistana.

Tokom 2010. godine, ukupno je 312 stranaca stavljen pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, zatim Albanije, Turske, Afganistana i Hrvatske dok je kod 13 stranaca utvrđivanje identiteta, odnosno državljanstva u toku. Također u 2010. godini su 42 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2010. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima od ukupnog broja primljenih korisnika Imigracionog centra „50 lica je preuzeto po osnovu Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom, dva lica po osnovu Sporazuma o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije i jedno lice po osnovu Sporazuma o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije.“¹³ Također, prema istom Izvještaju Službe za poslove sa strancima „ukupno je predato 101 lice, od čega je 70 lica predato po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Savjeta ministara Srbije o vraćanju i prihvaćanju osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji druge države, 16 po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit, 9 po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o Saradnji u predaji i prihvatu osoba kod kojih je boravak protuzakonit, 5 po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije o prihvatu lica čiji je boravak nezakonit, te 1 lice po osnovu Sporazum između BiH i EZ o readmisiji“¹⁴

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu donešeno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima „tokom 2010. godine prisilno je udaljeno 19 stranca (12 stranca prisilno su udaljili direktno Terenski centri Službe za poslove sa strancima, a 7 stranaca je prisilno udaljeno iz Imigracionog centra), a u 2009. godini 109 stranaca je prisilno udaljeno iz BiH. Smanjenje realizacije ove mjere od 82,57%

13 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2010. do 31.12.2010. g.“ Sarajevo, januar 2011., str. 27.

14 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2010. do 31.12.2010. g.“ Sarajevo, januar 2011., str. 27.

u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu, je posljedica odluka stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH, ili ukoliko se nalaze u Imigracionom centru, uz pomoć IOM-a dobrovoljno napuste zemlju. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioriteto koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Povratak neregularnih migranata

Povratak neregularnih migranata prezentuje podatke i analizira kretanja osnovnih parametara u oblastima:

- ◊ Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- ◊ Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- ◊ Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom,
- ◊ Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

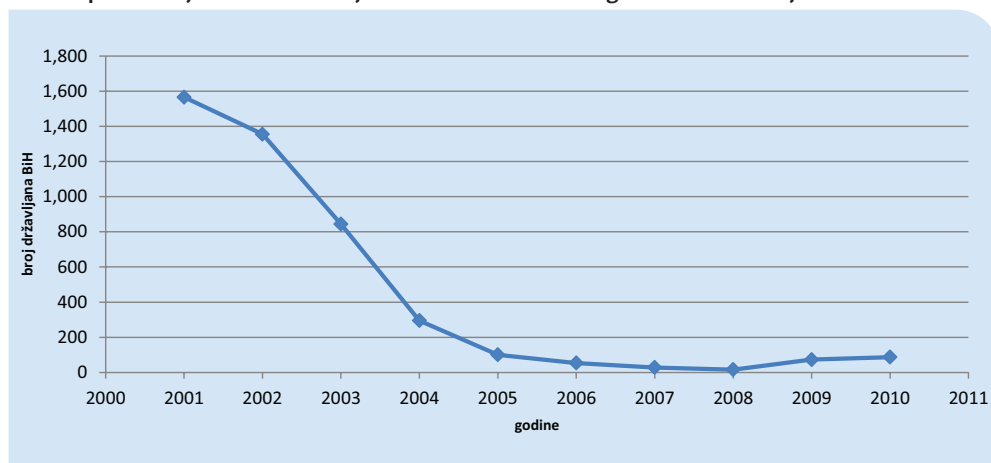
5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povratka državljana BiH iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tabela 18. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2001. do 2010. god.

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	UKUPNO
Osobe	1.566	1.355	844	295	101	54	28	16	73	87	4.419

Grafički prikaz broja vraćenih državljana BiH od 2001. do 2010. godine uz asistenciju IOM-a

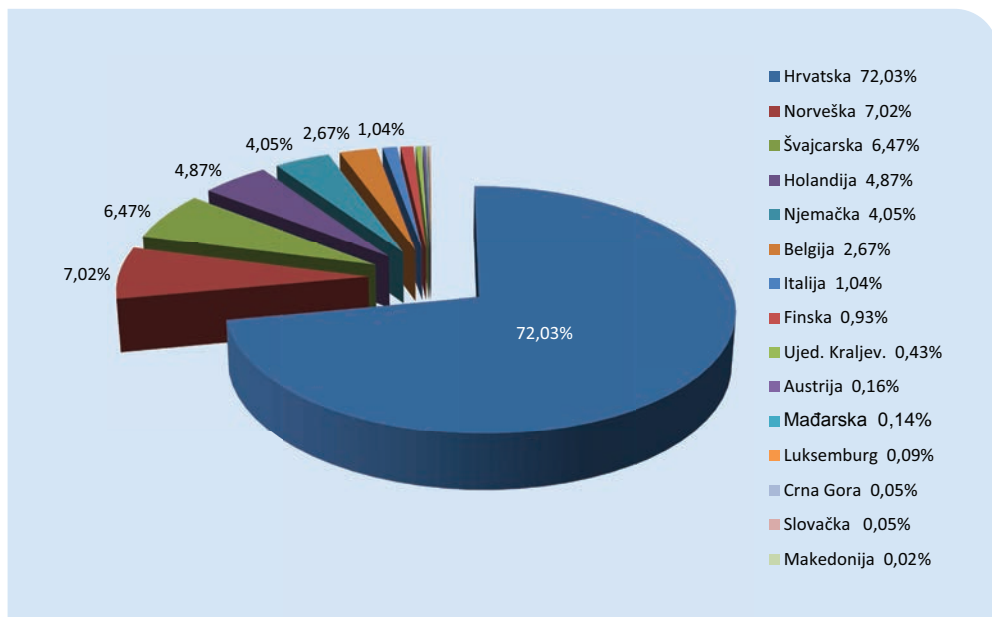
Po programima IOM-a u periodu od 2001. godine do 2010. godine dobrovoljno se vratilo 4.419 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2001. do 2008. godine uočava se stalan opadajući trend državljana BiH koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način. U 2009. i 2010. uočen je blagi porast broja vraćenih državljana BiH. Zadnjih godina veoma mali broj državljana BiH se odlučuje za dobrovoljni povratak uz pomoć IOM-a, što može biti posljedica nedostatka finansijskih sredstava za navedene programe, ali i pokazatelj da su državljani BiH riješili svoj status u zemljama domaćinima.

Tabela 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

Red. br.	DRŽAVA	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Ukupno
1.	Hrvatska	1.160	1.244	591	185	-	1	-	2	-	-	3.183
2.	Norveška	43	50	139	41	18	1	12	4	1	1	310
3.	Švajcarska	-	1	12	35	57	27	15	7	56	76	286
4.	Holandija	87	12	79	25	8	4	-	-	-	-	215
5.	Njemačka	175	4	-	-	-	-	-	-	-	-	179
6.	Belgija	79	16	9	4	-	2	1	-	5	2	118
7.	Italija	9	24	3	1	6	2	-	1	-	-	46
8.	Finska	7	3	11	1	4	3	-	-	8	4	41
9.	Ujed. Kraljev.	-	-	-	3	6	9	-	1	-	-	19
10.	Austrija	4	1	-	-	1	1	-	-	-	-	7
11.	Mađarska	-	-	-	-	1	2	-	-	-	3	6
12.	Luksemburg	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4
13.	Crna Gora	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
14.	Slovačka	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
15.	Makedonija	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Ukupno	1.566	1.355	844	295	101	54	28	16	73	87	4.419

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2001. do 2010. godine, uočava se da je najveći broj povratka realizovan iz Hrvatske (72,03%), a zatim Norveške (7,02%), Švajcarske (6,47%), Holandije (4,87%), Njemačke (4,05%), Belgije (2,67%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 2,89%. Najveći povratak državljana BiH u 2010. godini je bio iz Švajcarske.

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2001. do 2010. godine po zemljama iz kojih su se vratili

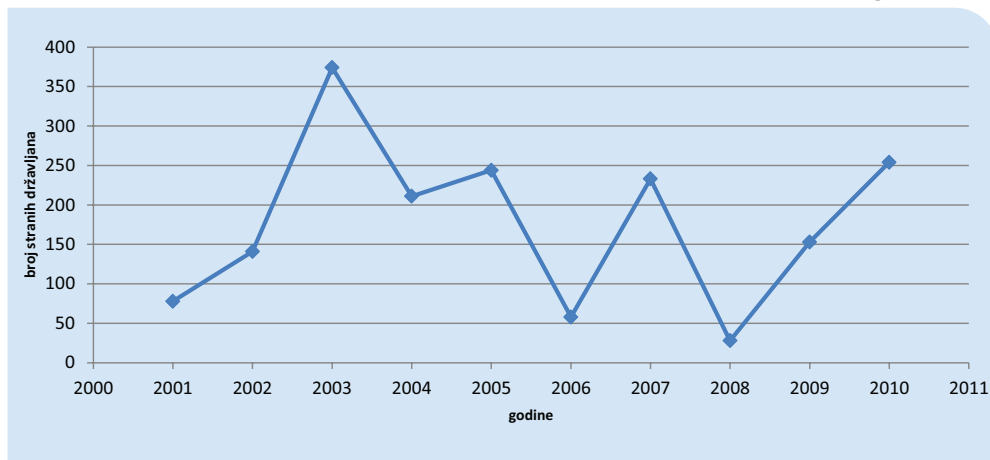
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

Tabela 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2001. do 2010. god.

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	UKUPNO
Osobe	78	141	374	211	244	58	233	28	153	254	1.774

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2001. do 2010. godine

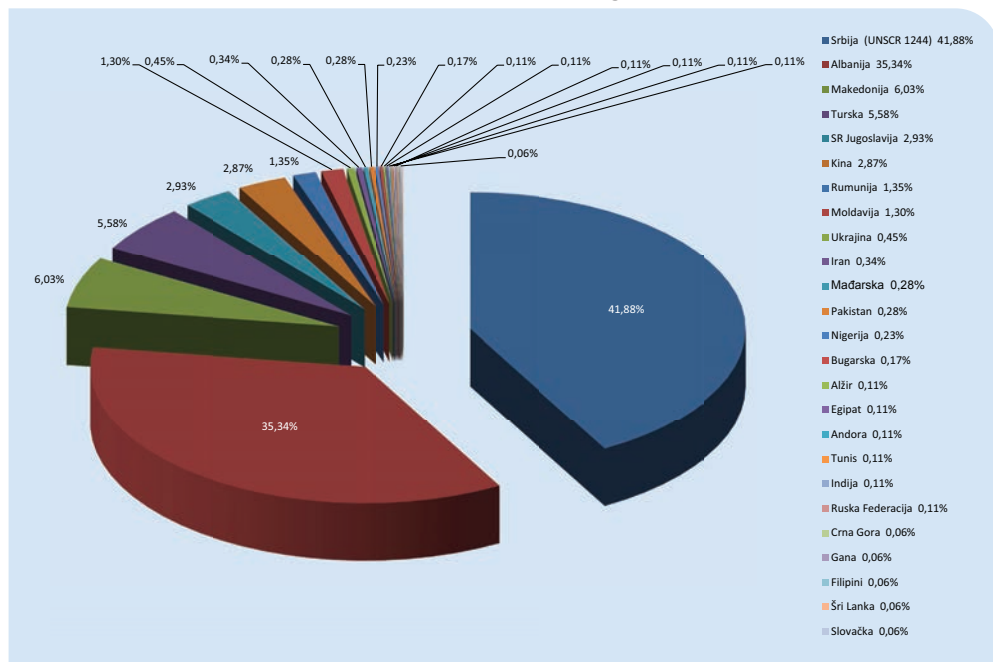
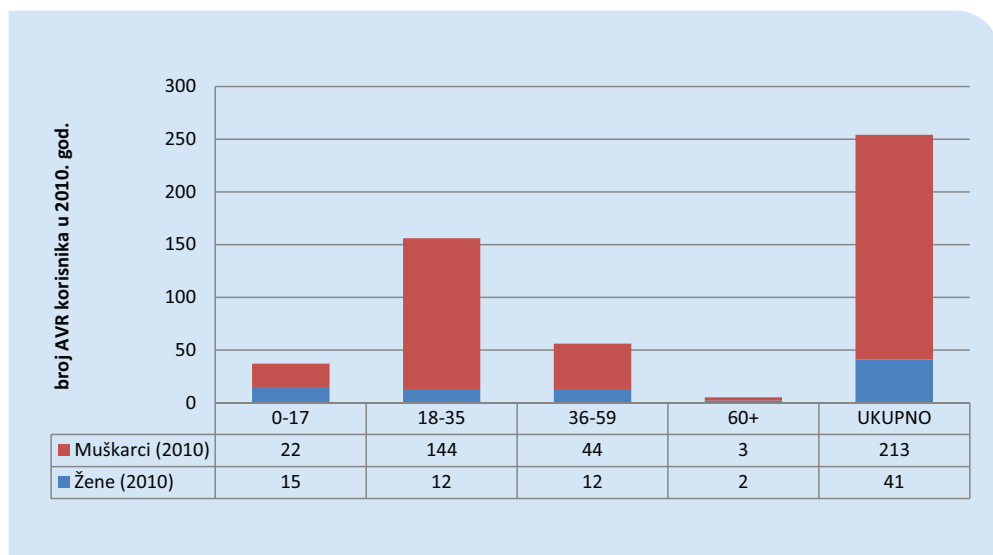
Po programima IOM-a u periodu od 2001. godine do 2010. godine dobrovoljno je vraćeno 1.774 strana državljana iz BiH u zemlju porijekla. Prema prezentovanim podacima ovaj vid povratka svoj maksimum je imao u 2003. godini kada je vraćeno 374 stranca iz BiH. U posmatranom periodu značajan pad ovog vida dobrovoljnog povratka je uočen u 2006. i 2008. godini. Navedeni pad u povratku zabilježen u 2006. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program i procedure implementacije istog u tom periodu koje su podrazumjevale da se po AVR programu može vratiti stranac samo ako je dokazano da je pošao prema zemljama zapadne Evrope. Pad povratka u 2008. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program. U 2009. i 2010. godini došlo je do ponovnog porasta broja korisnika AVR programa.

Kad se analizira kontinuitet povratka uočava se po godinama stalan povratak državljana Srbije porijeklom sa Kosova, Albanije i Makedonije, a potom slijede državljani Turske.

U 2010. godini 254 strana državljana dobrovoljno su se vratila iz BiH u zemlje porijekla, od toga 213 osoba muškog pola i 41 osoba ženskog pola. Najveći broj korisnika AVR programa bio je u dobi od 18 do 35 godina starosti. Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima, 186 stranaca koji su se vratili uz asistenciju IOM-a boravilo je u Imigracionom centru.

Tabela 21. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka

R.Br.	DRŽAVA	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Ukupno
1.	Srbija (UNSCR 1244)	19	52	204	62	91	36	70	9	68	132	743
2.	Albanija	1	31	59	106	125	15	136	18	52	84	627
3.	Makedonija	2	8	23	19	17	3	11	1	12	11	107
4.	Turska	28	14	8	5	5	2	13	-	10	14	99
5.	SR Jugoslavija	1	5	31	9	4	2	-	-	-	-	52
6.	Kina	6	-	36	6	-	-	-	-	1	2	51
7.	Rumunija	11	6	1	3	-	-	-	-	3	-	24
8.	Moldavija	8	10	3	-	-	-	-	-	1	1	23
9.	Ukrajina	2	3	-	1	-	-	-	-	-	2	8
10.	Iran	-	4	1	-	-	-	1	-	-	-	6
11.	Mađarska	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
12.	Pakistan	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
13.	Nigerija	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4
14.	Bugarska	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	3
15.	Alžir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
16.	Egipat	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
17.	Andora	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
18.	Tunis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
19.	Indija	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
20.	Ruska Federacija	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
21.	Crna Gora	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
22.	Gana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
23.	Filipini	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
24.	Šri Lanka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
25.	Slovačka	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ukupno	78	141	374	211	244	58	233	28	153	254	1.774

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2001. do 2010. godine po zemljama u koje su vraćeni

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a u 2010. godini prema dobi i polu

5.3. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana

trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

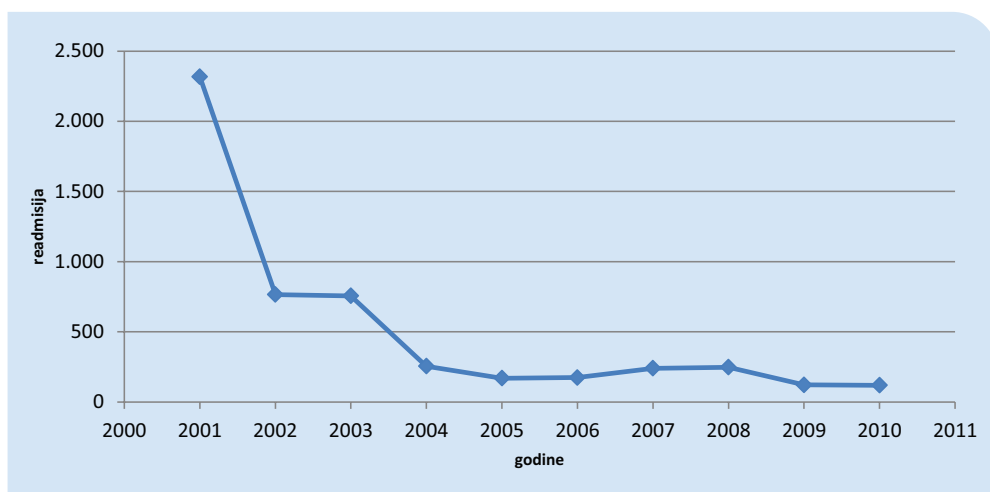
Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum sa Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije BiH otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji sa Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Evrope. U cilju prezentovanja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH, prikazujemo prihvat u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu sa Republikom Hrvatskom.

Tabela 22. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prihvat osoba u BiH	2.317	766	756	255	170	174	240	248	122	119

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom

Analizirajući trend prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom uočava se izraziti pad u periodu 2002. u odnosu na 2001. godinu što je prvenstveno posljedica uvođenja viza za državljane Irana. Također, uočava se značajan pad u periodu 2004. u odnosu na 2003. godinu što je posljedica naljepnica za vize i boravišne dozvole u maju 2002. godine. U poređnom analizom više pokazatelja u periodu 2002. do 2004. godine (od 2002. do 2003. godine značajan pad u izdatim vizama kako u DKP-ima tako i na granici BiH, ali u istom periodu i do značajnog povećana dozvola privremenog i stalnog boravka, te u periodu od 2003. do 2004. godine do značajnog pada prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa R. Hrvatskom) može se zaključiti da su nadležni organi BiH oblast imigracija stavili pod značajnu kontrolu i ostvarili zapažene rezultate.

Izveštaji Granične policije BiH su korišteni, kao ključni izvor za sumarni pregled ovih podataka za 2009. i 2010. godinu.

Granična policija BiH redovno izvještava o prihvatu osoba čiji je boravak protuzakonit ili su protuzakonito ušli u Hrvatsku preko teritorije BiH, po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom. Prema podacima iz 2009. godine, prihvaćeno je 311 osoba (122 strana državljana i 189 državljana BiH), dok je BiH Hrvatskoj predala 4 osobe.¹⁵ Broj prihvaćenih osoba u 2010. godini je smanjen za 5,14%, na 295, od čega 119 stranih državljana i 176 državljana BiH. Hrvatskoj je u 2010. godini predato 12 osoba, od čega su 10 državljani Republike Hrvatske, jedan državljanin Kolumbije i jedno lice nepoznatog državljanstva.¹⁶

Tabela 23. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom za 2009. i 2010. godinu

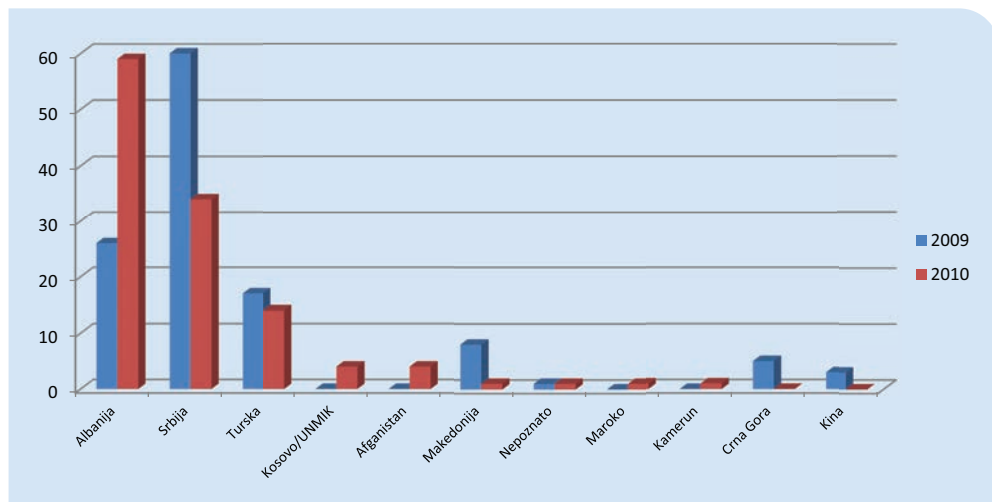
R.br.	Država	2009	2010	%
1.	Albanija	26	59	126,92%
2.	Srbija	61	34	-44,26%
3.	Turska	17	14	-17,65%
4.	Kosovo/UNMIK	0	4	-
5.	Afganistan	0	4	-
6.	Makedonija	8	1	-87,50%
7.	Nepoznato	1	1	0,00%
8.	Maroko	0	1	-
9.	Kamerun	0	1	-
10.	Crna Gora	5	0	-100,00%
11.	Kina	3	0	-100,00%
12.	Kolumbija	1	0	-100,00%
	Ukupno	122	119	-2,46%

¹⁵ Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2009. godinu“. Sarajevo, januar 2010. godine, str. 9.

¹⁶ Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu“. Sarajevo, januar 2011. godine, str. 8.

Grafički prikaz prihvata državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu sa R. Hrvatskom za 2009. i 2010. godinu

Analizom podataka uočava se u 2010. godini značajno povećanje prihvata u BiH po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom državljana Albanije, ali i značajno smanjenje prihvata državljana Srbije, Crne Gore, Makedonije i Turske.

5.3.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji

Po svim drugim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, obrađen je prihvat za 206 osoba. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH prihvat je odobren za 192 osobe koje su bile državljani BiH, a za 14 osoba je odbijen prihvat jer iste nisu bili državljani BiH. Značajan prihvat državljana BiH u 2009. i 2010. godini je realizovan po sporazumu o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Švajcarske.

Tabela 24. Prihvat državljana BiH u 2009. i 2010. godini po drugim sporazumima o readmisiji

R.br.	Država	2009	2010
1.	Švajcarska	131	138
2.	Njemačka	17	28
3.	Austrija	9	10
4.	Slovenija	6	6
5.	Danska	0	3
6.	Holandija	10	2
7.	Srbija	0	2
8.	Francuska	0	1
9.	Češka	0	1
10.	Egipat	0	1
Ukupno		173	192

Analizirajući prezentovane podatke koji pokazuju da je po osnovu Sporazuma o readmisiji sa Republikom Hrvatskom prihvaćeno 176 državljana BiH i da su po svim drugim sporazumima o readmisiji, u kojim je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju, prihvaćena 192 državljana BiH i podatak iz Analize rada Granične policije BiH da je tokom 2010. godine po sporazumima o readmisiji vraćeno 670 državljana BiH¹⁷, uočeno

17 Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu“. Sarajevo, januar 2011. godine, str. 8.

je da se značajan broj državljana BiH, njih 302, samoinicijativno vratilo u BiH, jer isti nisu najavljivani po procedurama koje su definisane sporazumima o readmisiji.

Po drugima sporazumima o readmisiji Služba za poslove sa strancima, koja je nadležna za prihvatanje državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva, u 2010. godini prihvatila je dvije osobe na osnovu Sporazuma o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije i jednu osobu na osnovu Sporazuma o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije, a u 2009. godini prihvatila je tri osobe na osnovu Sporazuma o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Srbije i Crne Gore.

Što se tiče predaje lica, ukupno je predato 101 lice, od čega je 70 lica predato po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Savjeta ministara Srbije o vraćanju i prihvaćanju osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak ili boravak na teritoriji druge države, 16 po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit, 9 po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o saradnji u predaji i prihvatu osoba kod kojih je boravak protuzakonit, 5 po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije o prihvatu lica čiji je boravak nezakonit te 1 lice po osnovu Sporazuma između BiH i EZ o readmisiji.

5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu nije praćen kao poseban podatak i isti proračunavamo posredstvom podataka koje vodi Granična policija BiH pod nazivom „deportacije“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima koji su se vratili u zemlju porijekla i kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorije BiH, te parametara vezanih za asistiranje prisilni i dobrovoljni povratak.

Prema podacima Granične policije BiH, broj deportacija iz BiH je povećan za 24,81% u 2010. godini u odnosu na prethodnu 2009. godinu.¹⁸

18 Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2010. godinu“. Sarajevo, januar 2011. godine, str. 9.

Tabela 25. Broj deportovanih stranih državljana u 2009. i 2010. godini

R.br.	Država	2009	2010	R.br.	Država	2009	2010
1.	Srbija	278	269	20.	Australija	0	1
2.	Albanija	40	100	21.	Irak	0	1
3.	Hrvatska	7	22	22.	Maroko	0	1
4.	Crna Gora	10	16	23.	Libija	0	1
5.	Palestina	0	16	24.	Norveška	0	1
6.	Afganistan	0	13	25.	Sirija	0	1
7.	Makedonija	19	11	26.	Slovenija	0	1
8.	Kosovo/UNMIK	0	9	27.	Somalija	0	1
9.	Mađarska	0	7	28.	Tunis	0	1
10.	Rumunija	7	4	29.	Holandija	1	0
11.	Ruska Feder.	2	3	30.	Litvanija	1	0
12.	Kina	11	2	31.	Ukrajina	3	0
13.	Njemačka	1	2	32.	Francuska	0	0
14.	Austrija	2	2	33.	Belgija	0	0
15.	Alžir	1	2	34.	Bugarska	1	0
16.	Bjelorusija	0	2	35.	Nigerija	1	0
17.	Slovačka	0	2	36.	Švedska	1	0
18.	Turska	6	1	37.	Kamerun	1	0
19.	Poljska	1	1	38.	Bahrein	1	0
				Ukupno		395	493

Prema podacima Granične policije BiH u 2010. godini registrovane su 493 „deportacije“ stranih državljana iz BiH, kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini realizovala 19 prisilnih udaljenja, po AVR programu dobrovoljno je vraćeno 254 stranca, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 220 stranca.

Prema podacima Granične policije BiH u 2009. godini registrovano je 395 „deportacija“ stranih državljana iz BiH, kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini realizovala 109 prisilnih udaljenja, po AVR programu dobrovoljno je vraćeno 153 stranca, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 133 stranca.

Prema prezentovanim podacima samostalni dobrovoljni povratak u zemlje porijekla stranaca, kojima je rješenjem Službe za poslove sa strancima izrečena mjera napuštanja teritorije BiH, povećan je u 2010. godini za 65,41% u odnosu na iste parametre u 2009. godini.

Realno je procjenjivati da je samostalni dobrovoljni povratak i veći jer postoji mogućnost da stranci koji mogu prelaziti granicu BiH sa ličnom kartom, pri napuštanju BiH ne prijave Graničnoj policiji BiH rješenje kojim je naloženo da napuste teritoriju Bosne i Hercegovine.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH do 30.06.2004. godine zaprimao je i rješavao UNHCR, po procedurama UNHCR-a.

Kompletan postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, organi BiH su preuzeli 01.07.2004. godine i postupak provode po zakonodavstvu BiH. Prvostepeni organ je Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil, a drugostepeni organ koji rješava po izjavljenim

tužbama na prvostepena rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. U postupku po zahtjevi-ma za međunarodnu zaštitu (azil) ispituje se i princip „zabrane vraćanja“, a odluka koju donese prvostepeni organ po zahtjevu za međunarodnu zaštitu može da bude:

- a. zahtjev za međunarodnu zaštitu se usvaja i strancu priznaje izbjeglički status u BiH;
- b. zahtjev za međunarodnu zaštitu se usvaja, ne priznaje izbjeglički status i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c. zahtjev za međunarodnu zaštitu se odbija, a strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH;
- d. obustavlja se postupak za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH; ili
- e. odbacuje se zahtjev za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH.

Stranac koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i po čijem je zahtjevu doneseno pravosnažno rješenje iz člana 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) tačke c) kojim se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija ili konačna odluka iz člana 116. tačke d) i e) kojom se postupak za međunarodnu zaštitu obustavlja ili se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbacuje, ali za kojeg se u postupku po zahtjevu za međunarodnu zaštitu utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen iz BiH zbog razloga propisanih članom 91. (*Princip zabrane vraćanja*, »non-refoulement«) Zakona, prelazi u nadležnost Službe za poslove sa strancima. U ovom slučaju strancu Služba za poslove sa strancima izdaje odobrenje za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stava (1) tačke d) Zakona. Izuzetno, strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH, Služba za poslove sa strancima će odrediti mjeru stavljanja pod nadzor u skladu s odredbama članova 98. do 104. Zakona. Služba za poslove sa strancima će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i drugim ministarstvima i Vijećem ministara poduzeti sve neophodne radnje u skladu sa zakonom, ostalim propisima BiH i međunarodnim pravom u vezi rješavanja konačnog statusa ovih stranaca.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnešenim zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil), u periodu od 2001. godine do 2010. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su UNHCR-u od 2001. godine do 30.06.2004. godine i u tom periodu azil u BiH zatražilo je 2.249 osoba. Sve zahtjeve koje je zaprimio UNHCR iste je i rješavao po procedurama UNHCR-a. U periodu od 2001. do 2006. godine, kad je okončan postupak rješavanja zaprimljenih zahtjeva, UNHCR je priznao izbjeglički status za 355 osoba (2001. – 36 osoba, 2002. – 88 osoba, 2003. – 20 osoba, 2004. - 41 osoba, 2005 – 163 osobe i 2006 – 7 osoba)¹⁹.

Nadležni organi BiH su od 01.07.2004. godine do 31.12.2010. godine zaprimili 445 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil). Po osnovu 445 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 1.124 osobe. U navedenom periodu nadležni organi BiH odobrili su izbjeglički status za osam osoba.

¹⁹ UNHCR je priznao izbjeglički status u BiH za 390 osoba u periodu od 1999. godine do 30.06. 2006. godine.

U proteklom periodu UNHCR je realizovao i projekte preseljenja u treće zemlje, tako da je na kraju 2010. godine u BiH bilo 176 osoba sa priznatim izbjegličkim statusom.²⁰

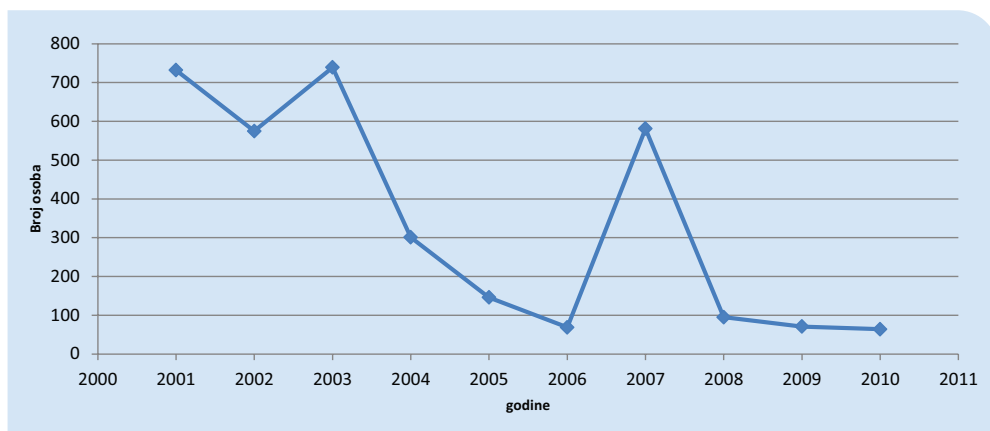
U 2010. godini UNHCR je 9 osoba sa izbjegličkim statusom porijeklom sa Kosova preselio u Kanadu.²¹

U skladu sa prenosom nadležnosti, u 2004. godini međunarodnu zaštitu (azil) u BiH je zatražila 301 osoba, od toga UNHCR-u je podnešeno zahtjeva za 203 osobe, a nadležnim organima BiH je podnešeno zahtjeva za 98 osoba.

Tabela 26. Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Broj osoba	732	575	739	301	146	69	581	95	71	64

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2001. do 2010. godine

Velike razlike u broju osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, posmatran po godinama podnošenja zahtjeva su posljedica promjene pravne regulative koja je definisala status privremenog prihvata u postupku masovnog priliva koji se odnosio na državljane Srbije.

Posmatrajući trend podnošenih zahtjeva za azil uočava se maksimum u 2003. godini što je posljedica donošenja u novembru 2001. godine *Odluke o djelimičnom prestanku primjene uputstva o privremenom prihvatu izbjeglica iz SR Jugoslavije u BiH* („Sl. glasnik BiH“ broj 28/01), kojom je prestala primjena statusa privremene zaštite na novopristigle osobe.

Također, očit je trend rasta broja podnesenih zahtjeva i u 2007. godini što je posljedica prestanka statusa privremenog prihvata u BiH za državljane Srbije porijeklom sa Kosova koji se desio septembra 2007. godine.

20 Od 176 osoba sa priznatim izbjegličkim statusom koje imaju prebivalište na teritoriji BiH, UNHCR je priznao status za 172, a nadležni organi BiH za četiri osobe.

21 UNHCR Godišnji izvještaj - 2010

U navedenim slučajevima osobe kojima je prestao status privremene zaštite mogle su podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, što su one uglavnom i koristile.

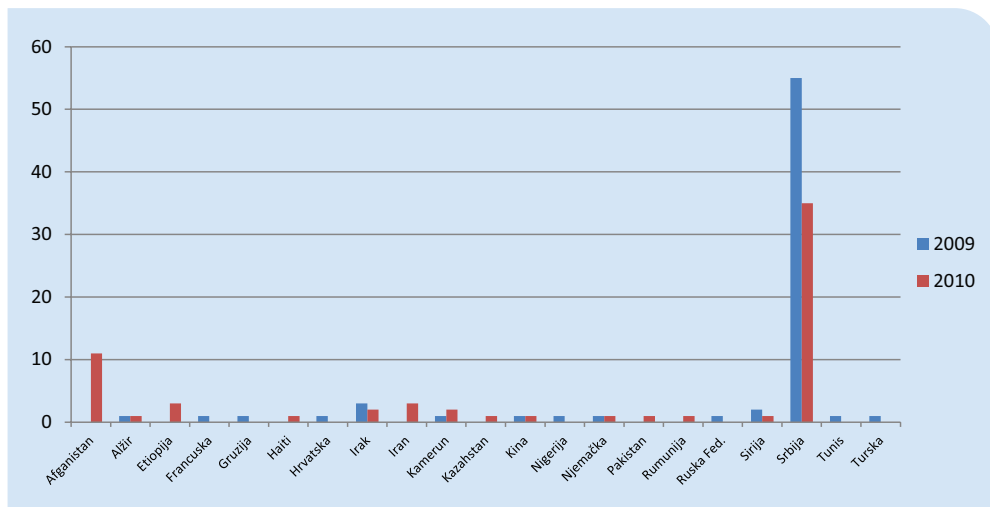
U 2010. godini dolazi do povećanja broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u odnosu na 2009. godinu (sa 32 zahtjeva na 38 zahtjeva), dok je broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) smanjen za 9,86% i iznosio je 64 osobe u odnosu na 71 osobu u 2009. godini.

U cilju analize aktuelne situacije u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za međunarodnu zaštitu i broj osoba po navedenim zahtjevima za 2009. i 2010. godinu.

Tabela 27. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2009. i 2010. godini

AZIL		2009		2010		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	-	-	11	11	-	-
2.	Alžir	1	1	1	1	0,00%	0,00%
3.	Etiopija	-	-	3	3	-	-
4.	Francuska	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
5.	Gruzija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
6.	Haiti	-	-	1	1	-	-
7.	Hrvatska	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
8.	Irak	3	3	2	2	-33,33%	-33,33%
9.	Iran	-	-	1	3	-	-
10.	Kamerun	1	1	1	2	0,00%	100,00%
11.	Kazahstan	-	-	1	1	-	-
12.	Kina	1	1	1	1	0,00%	0,00%
13.	Nigerija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Njemačka	1	1	1	1	0,00%	0,00%
15.	Pakistan	-	-	1	1	-	-
16.	Rumunija	-	-	1	1	-	-
17.	Ruska Fed.	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
18.	Sirija	1	2	1	1	0,00%	-50,00%
19.	Srbija	17	55	12	35	-29,41%	-36,36%
20.	Tunis	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
21.	Turska	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
	Ukupno	32	71	38	64	18,75%	-9,86%

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2009. i 2010. godini

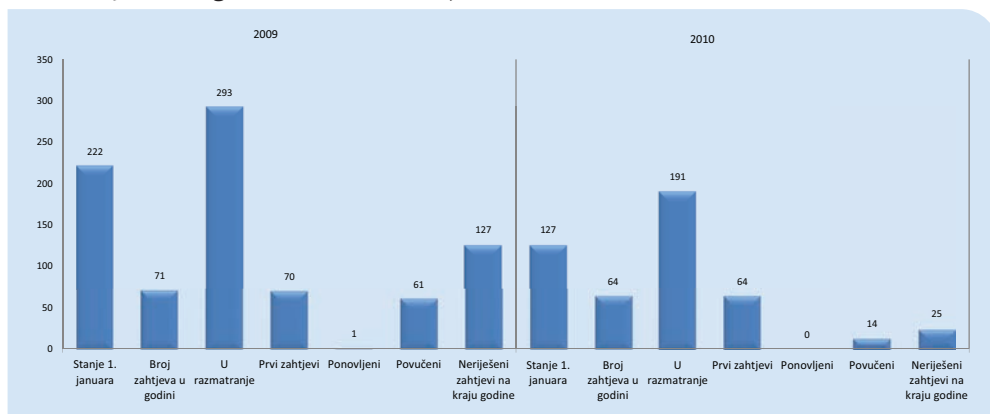

U 2010. godini najveći broj tražitelja međunarodne zaštite (azila) su državljani Srbije (uglavnom porijeklom sa Kosova) i Afganistana.

Iz drugih zemalja, izuzev Irana i Kameruna, podnošeni su pojedinačni zahtjevi za međunarodnu zaštitu.

U 2010. godini, podneseno je 11 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) osoba porijeklom iz Afganistana, od čega se tri zahtjeva (za tri osobe) odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje.

U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donešenim odlukama u 2009. i 2010. godini iskazane u broju osoba.

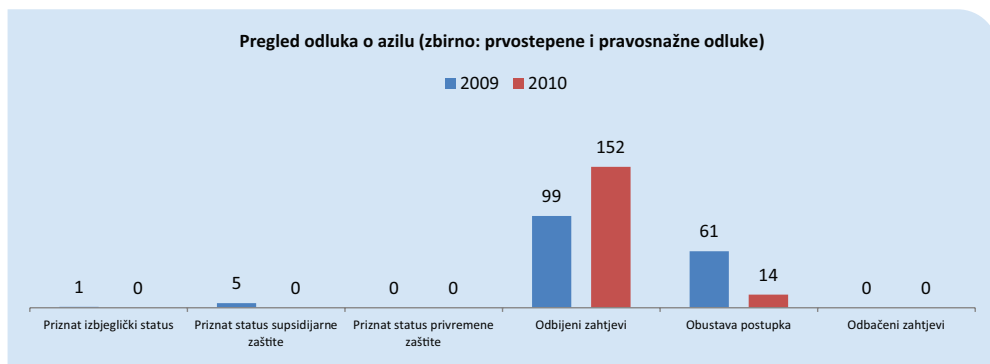

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2009. godini ukupno su podneta 32 zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH za 71 osobu. Te godine, ukupno za razmatranje je bilo zahtjeva za 293 osobe (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – za 222 osobe). Od ukupnog broja zahtjeva podnesenih u 2009.

godini, 70 osoba je bilo predmetom zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH po prvi put, dok je jedan zahtjev za jednu osobu ponovljen. Tokom godine, 61 osoba je povukla svoje zahtjeve. Na kraju 2009. godine, ostalo je neriješeno 42 zahtjeva za 127 osoba.

U smislu odluka po zahtjevima za međunarodnu zaštitu koji su razmatrani tokom 2009. godine, Bosna i Hercegovina je priznala izbjeglički status za jednu osobu iz Šri Lanke, a za pet osoba iz Srbije je priznata supsidijarna zaštita. Svi ostali riješeni zahtjevi, njih 56 koje se odnose na 160 osoba, su ili odbijeni prvostepenom ili pravosnažnom odlukom, ili su postupci obustavljeni prvostepenom ili pravosnažnom odlukom. Najviše zahtjeva je odbijeno državljanima Srbije – 41 zahtjev za 144 osobe, kojih je i bilo daleko najviše. Razlozi za ovakve odluke odnose se najvećim dijelom na neosnovanost podnesenih zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2010. godini ukupno je podneseno 38 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH za 64 osobe. Ukupno za razmatranje je bilo 80 zahtjeva za 191 osobu (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – za 127 osoba). Što se tiče strukture podnesenih zahtjeva u prošloj godini važno je napomenuti da su svi zahtjevi podneseni po prvi put. Tokom godine odbijeno je 50 zahtjeva za 152 osobe, dok je 14 osoba povuklo svoje zahtjeve. Na kraju 2010. godine, ostalo je neriješeno 22 zahtjeva za 25 osoba.

Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (50 zahtjeva za 152 osobe) je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u prošloj godini bilo ukupno 44 (88%). Sledeći razlog za odbijanje je činjenica da je zahtjev bio kontradiktoran, nevjerovatan ili nedosljedan i ukupno ih je bilo 4 (8%), dok su dva zahtjeva (4%) odbijena primjenom klauzule isključenja primjene međunarodne zaštite.

U 2010. godini je obustavljeno 8 zahtjeva za 14 osoba iz razloga propisanim Zakonom o upravnom postupku.

Kao i prethodnih godina, najviše zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2010. godini podneseno je od strane državljana Srbije – ukupno 12 zahtjeva za 35 osoba, odnosno 151 osobu, uključujući neriješene zahtjeve iz prethodnih godina. Tokom 2010. godine, obustavljeno je 5 zahtjeva za 11 osoba iz Srbije, a na kraju godine, ostala su neriješena 2 zahtjeva za 2 osobe.

Kako zahtjevi državljana iz Srbije čine oko 55% svih zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH u 2010. godini, prezentujemo podatke o dobnoj i polnoj strukturi ovih osoba (151 osoba, uključujući neriješene zahtjeve iz prethodnih godina). Među ovim zahtjevima nalazi se 78 muškaraca i 73 žene. Dobna struktura ovih lica pokazuje zastupljenost svih dobnih grupa, ali su maloljetnici najmnogobrojniji – njih je 64 i čine 42,38% svih lica iz Srbije koja su bila predmetom zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Nakon njih dolaze lica iz dobne grupe 18-35 (44 ili 29,14%), te dobna grupa 36-59 (36 ili 23,84%) i dobna grupa preko 60 godina starosti (7 ili 4,64%).

Ostali zahtjevi za međunarodnu zaštitu u 2010. godini su podneseni za lica iz Afganistana, Etiopije, Irana, Iraka, Kameruna, Alžira, Haitija, Kazahstana, Kine, Njemačke, Pakistana, Rumunije i Sirije i svi skupa čine 45% osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu u BiH u 2010. godini.

I među novim zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2010. godini, maloljetnici iz Srbije čine najveću dobnu grupu – 48,57% od svih zahtjeva za osobe iz Srbije. Slijedeća je dobna grupa od 18 do 35 godina starosti i ona čini 28,57% svih osoba iz Srbije, a nakon toga osobe dobi 36 do 59 – 17,14%, te osobe preko 60 godina starosti – 5,72%. U zahtjevima za međunarodnu zaštitu u BiH u 2010. godini, u strukturi državljana Srbije, žene čine 45,71%. Među ostalim zahtjevima za međunarodnu zaštitu, od njih 29 iz različitih zemalja, nalazilo se osam žena.

Iako se vidi da najveći broj zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH čine zahtjevi državljana Srbije, potrebno je naglasiti da je navedena činjenica posljedica prenesenih zahtjeva iz prethodnih godina. Evidentno je da u 2010. godini postoji rast podnesenih zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH tražitelja iz drugih zemalja porijekla, kao što su Afganistan, Etiopija, Iran, Irak, Kamerun i drugi.

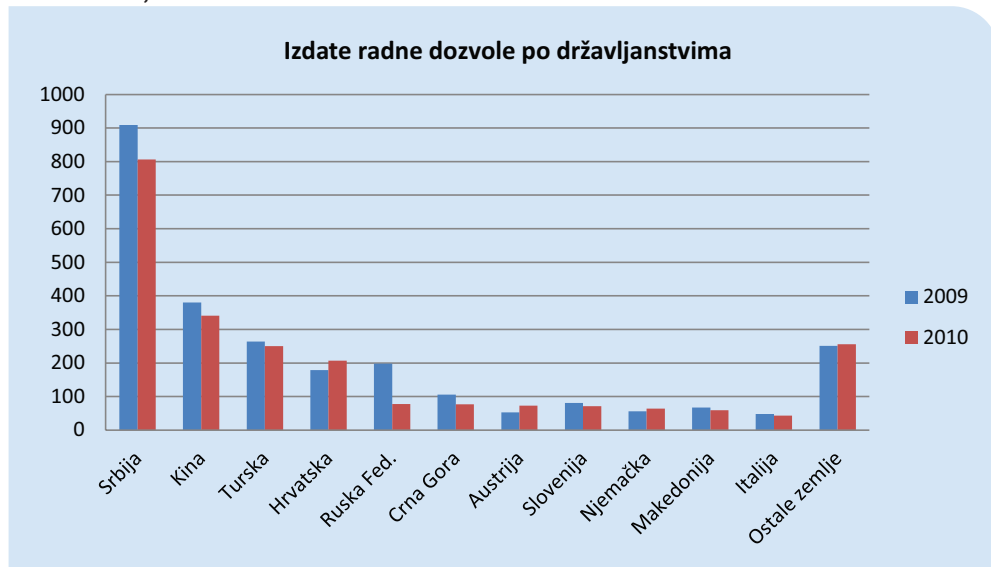
7. Izdate radne dozvole strancima

Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2009. godini 2.592, a u 2010. godini 2.325 radnih dozvola, što predstavlja smanjenje od 10,30%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

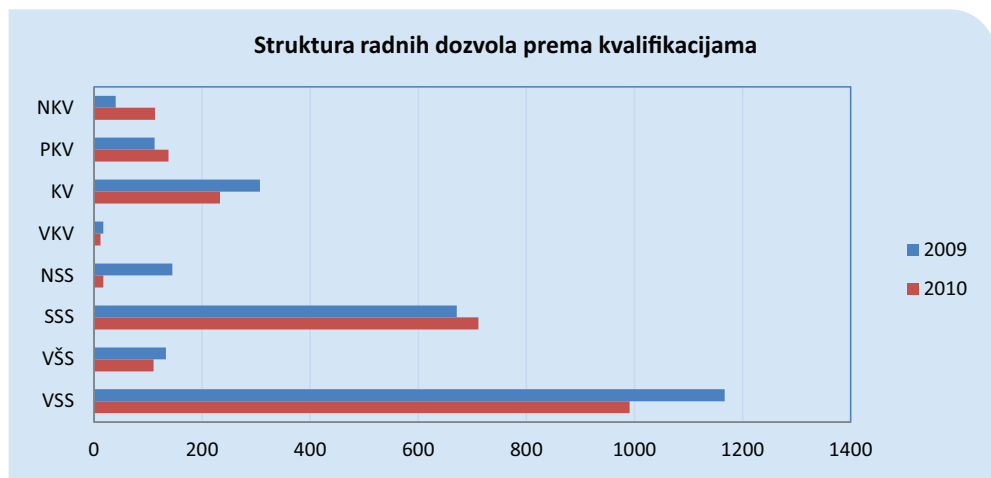
Tabela 28. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2009. i 2010. godinu

R.br.	Država	2009	2010	%	R.br.	Država	2009	2010	%
1.	Srbija	906	806	-11,04%	7.	Austrija	53	73	37,74%
2.	Kina	380	341	-10,26%	8.	Slovenija	80	71	-11,25%
3.	Turska	264	250	-5,30%	9.	Njemačka	56	64	14,29%
4.	Hrvatska	179	207	15,64%	10.	Makedonija	67	59	-11,94%
5.	Ruska Fed.	198	78	-60,61%	11.	Italija	49	43	-12,24%
6.	Crna Gora	108	77	-28,70%	12.	Ostale zemlje	252	256	1,59%
						Ukupno	2.592	2.325	-10,30

Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH su državljani Srbije, a nakon njih slijede državljani Kine, Turske, Hrvatske, Ruske Federacije, Crne Gore, Austrije, Slovenije, Njemačke, Makedonije te nekih starih članica Evropske unije. U 2010. godini uočava se, za većinu prezentovanih zemalja, trend pada izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2009. godinu, a također je uočljiv i trend porasta radnih dozvola izdatih državljanima Austrije, Hrvatske i Njemačke.

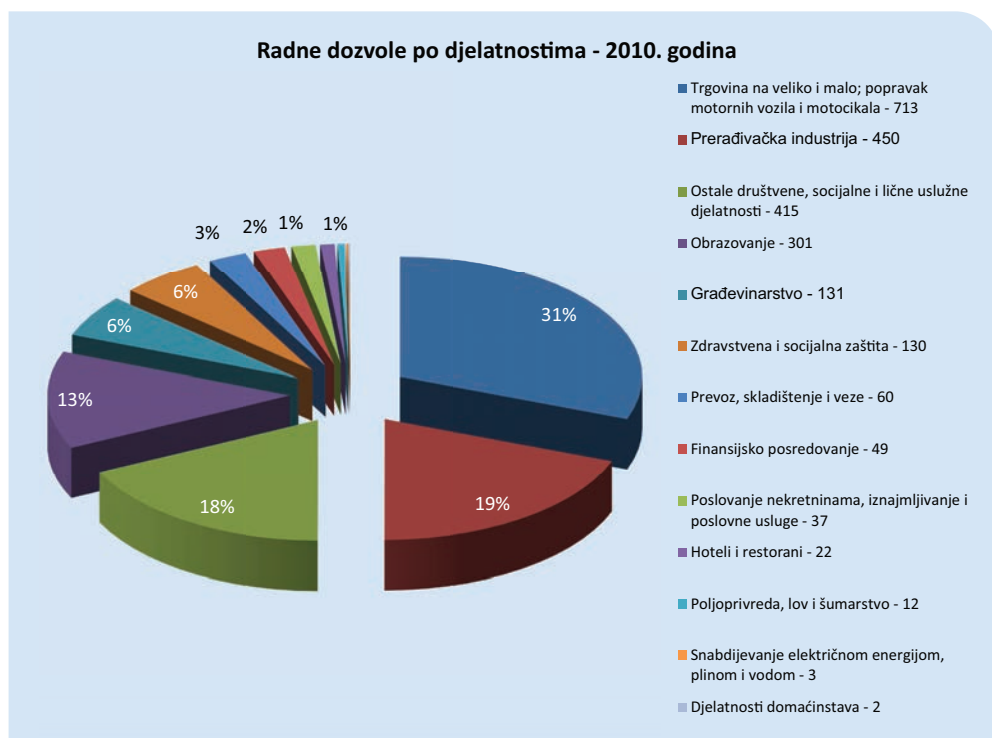
Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2009. i 2010. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu, nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom, te kvalifikovani radnici.

Najveći broj radnih dozvola u 2010. godini izdat je u slijedećim djelatnostima: trgovini 713, prerađivačkoj industriji 450, zatim ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti 415, te obrazovanju 301 radna dozvola.

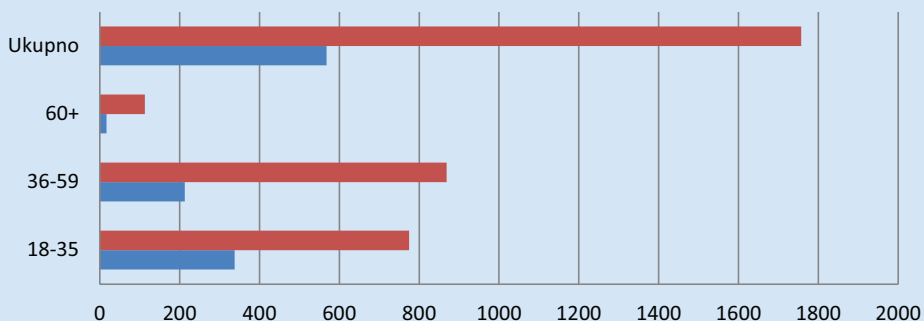
Tabela 29. Struktura radnih dozvola u 2010. godini prema djelatnostima

DJELATNOSTI	2010
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	713
Prerađivačka industrija	450
Ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti	415
Obrazovanje	301
Građevinarstvo	131
Zdravstvena i socijalna zaštita	130
Prevoz, skladištenje i veze	60
Finansijsko posredovanje	49
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	37
Hoteli i restorani	22
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	12
Snabdijevanje električnom energijom, plinom i vodom	3
Djelatnosti domaćinstava	2
UKUPNO	2.325

Od ukupnog broja u 2010. godini žene su dobile 568, a muškarci 1.757 radnih dozvola. Najveći broj radnih dozvola, ukupno 869 izdato je muškarcima od 36 do 59 godina starosti.

Radne dozvole prema polnoj i starosnoj strukturi - 2010. god.

	18-35	36-59	60+	Ukupno
■ muškarci	775	869	113	1.757
■ žene	338	213	17	568

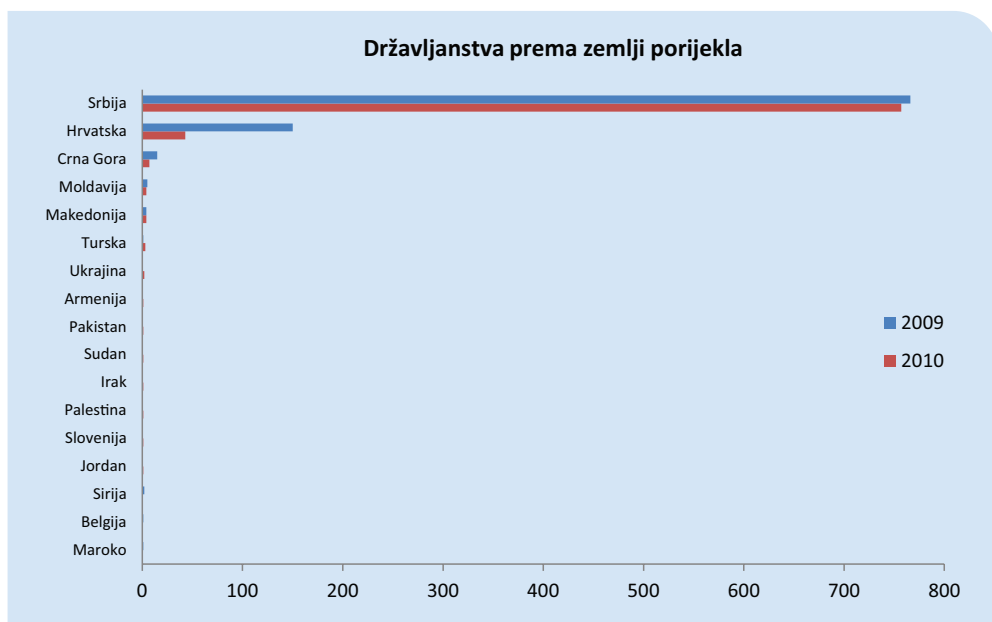
8. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2009. i 2010. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama.

Tabela 30. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2009. i 2010.g.

R.br.	Zemlja porijekla	2009	2010
1.	Srbija	766	757
2.	Hrvatska	150	43
3.	Crna Gora	15	7
4.	Moldavija	5	4
5.	Makedonija	4	4
6.	Turska	1	3
7.	Ukrajina	0	2
8.	Armenija	0	1
9.	Pakistan	0	1

R.br.	Zemlja porijekla	2009	2010
10.	Sudan	0	1
11.	Irak	0	1
12.	Palestina	0	1
13.	Slovenija	0	1
14.	Jordan	0	1
15.	Sirija	2	0
16.	Belgija	1	0
17.	Maroko	1	0
	Ukupno	945	827

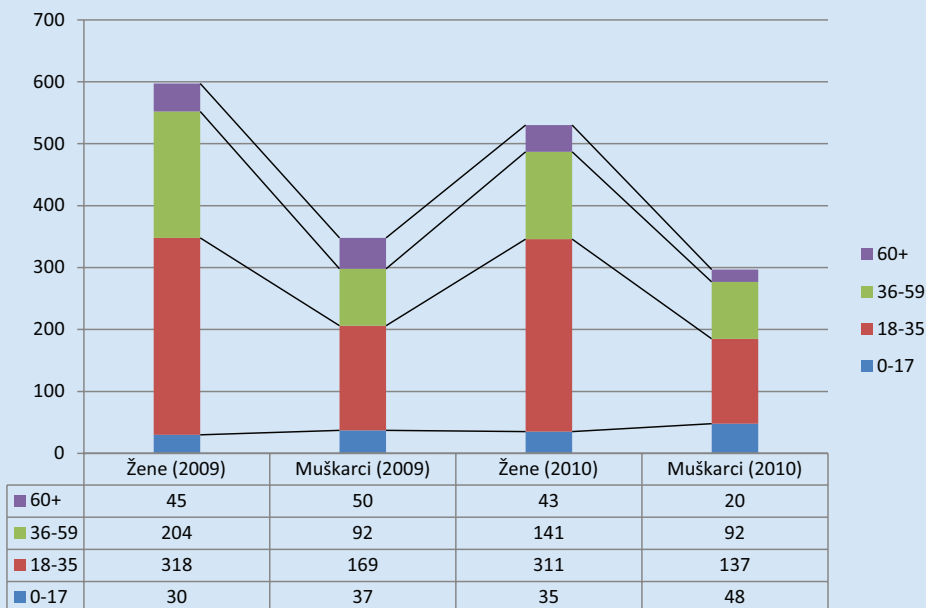
Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske.

Državljanstvo BiH je u 2009. godini steklo 945 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 758 osoba. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2009. godini steklo je 417 osoba, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 409 osoba. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2009. godini steklo je 528 osoba, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 349 osoba.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2010. godini iznosio je 827 i manji je za 12,49% u odnosu na 2009. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije otpada 728 osoba. U 2010. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 525 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 478 osoba, dok su državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2010. godini stekle 302 osobe, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 250 osoba.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH prema dobi i polu ukazuje da je najviše osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 59 godina i da je državljanstvo BiH steklo više žena nego muškaraca.

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i polu

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice kao institucija u sklopu koje djeluje Sektor za iseljništvo, pripremlilo je pregled i analizu stanja bh. iseljništva na temelju raspoloživih podataka.

9.1. Opšta procjena migracijskih tokova

Bosna i Hercegovina je zemlja velikih migracionih kretanja. Samo u zadnjih pola vijeka suočna je sa svim vrstama migracija počev od spoljnih, unutarnjih, prinudnih, dobrovoljnih, legalnih i ilegalnih do migracija visokoobrazovanih i niskoobrazovanih. Prema podacima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice van zemlje živi najmanje 1.350.000 bh. emigranata, dok je prema podacima Svjetske banke taj broj još i veći i iznosi 1.461.000 emigranata, što iznosi 38,9% ukupne bh. populacije, a što BiH svrstava na 8. mjesto u Evropi i Centralnoj Aziji po ukupnom broju emigranata ili na 12. mjesto u svijetu²² po broju emigranata u odnosu na ukupan broj stanovnika koji živi u zemlji.

Ako se uzme u obzir samo iseljavanje nakon Drugog svjetskog rata, prema vremenskom periodu migracija, mogu se istaknuti tri veća talasa iseljavanja iz BiH i to:

22 World Bank, Migration and Remittances Factbook, 2011

- ◊ Prvi talas iseljavanja šezdesetih i sedamdesetih godina koji je uzrokovan lošim ekonomskim prilikama i išao je u pravcu država Zapadne Evrope (SR Njemačke, Austrije, Švajcarske). U ovom periodu su se iseljavali uglavnom nisko i srednje obrazovani emigranti.
- ◊ Drugi talas odnosi se na ratni period 1992-1995. godina, kada se zbog ratnih sukoba iseljavala nisko, srednje i visokoobrazovana populacija, a područje iseljavanja je bilo znatno šire, počev od država EU, Sjeverne Amerike, pa do Australije.
- ◊ Treći talas emigracije je u postratnom periodu, od 1996. godine koji traje i danas, a uzrokovan je ekonomskom i političkom situacijom u zemlji.

Iako su zadnjih godina prisutni procesi radne migracije, odnosno privremeno zapošljavanje uglavnom niže i srednje kvalifikovanih radnika u inostranstvu postratni talas emigracije iz BiH obuhvata i značajan broj mlade i visokoobrazovane populacije. Ovo predstavlja nastavak tzv. "odliva mozgova" iz BiH koji ima tendenciju rasta.

Ne postoje precizni podaci o odlivu mlade i visokoobrazovane populacije iz zemlje. Kao primjer mogu poslužiti podaci Svjetske banke iz 2000. godine prema kojima je procenat visokoobrazovanih osoba koje su emigrirale iz BiH iznosio 23,9%, što BiH stavlja na 2. mjesto u regiji Evrope i Centralne Azije, a procenat ljekara koji su kao obučeni kadar napustili zemlju je iznosio 12,7%.

Pregledom zvanične web strane EUROSTAT-a može se ustanoviti da su desetine hiljada građana BiH ušle na teritoriju zemalja EU u postratnom periodu. Samo u periodu od 2000. do 2007. godine u zemlje EU ušlo je 143.985 građana BiH, a 69.604 izašlo, što znači da je 74.381 osoba iz BiH više ušlo u zemlje EU nego što ih je napustilo. Ono što je naročito interesantno je podatak da od 2004. godine u pravcu ovih zemalja Bosnu i Hercegovinu napušta preko 20.000 osoba godišnje i da je trend u porastu.²³

Zanimljivo je spomenuti da je Slovenija u zadnje 4 godine postala vodeća zemlja prijema za emigrante iz BiH, tako da je u ovu zemlju 2009. godine ušlo 12.910 osoba iz BiH. S obzirom da u ovoj brojci preovladavaju muškarci (10.846), može se izvesti zaključak da se ovo povećano kretanje emigranata uglavnom odnosi na radnu migraciju.

Emigracija iz BiH sve više postaje demografski problem. Prema podacima iz popisa stanovništva iz 1991. godine prirodni priraštaj na teritoriji Bosne i Hercegovine iznosio je 8,7% dok je, prema podacima Agencije za statistiku BiH 2005. godine pao na 0,6%²⁴, a 2007. je bio čak negativan, što je prvi put od 1996. da je na nivou BiH prirodni priraštaj bio negativan.²⁵ Proces emigracije bio je, i još je uvijek, jedan od najhitnijih postratnih društveno-ekonomskih izazova s kojim se suočava Bosna i Hercegovina. Rješenje problema egzila, pored ekstremno niskog prirodnog priraštaja i emigracije stanovništva, je jedan od najvažnijih demografskih problema s kojima se susreću RS i FBiH.²⁶

Bosna i Hercegovina slijedi trend nekih drugih zemalja u smislu starenja stanovništva i mogla bi doći u poziciju da u budućnosti uvozi radnu snagu. Veliki dio ekonomski najaktivniji-

23 EUROSTAT. <http://nui.epp.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>

24 Marinković, Draško. 2007. (Univerzitet Banjaluka). "Jačanje prekogranične saradnje na Zapadnom Balkanu vezano za upravljanje migracijom. Slučaj BiH". Regionalna konferencija Migracijski tokovi u Jugoistočnoj Evropi, Beograd, 27-28 februar 2007. Str. 46-47.

25 Agencija za statistiku BiH. Saopštenje. 21.5.2008. Demografija. <http://www.bhas.ba/Arhiva/2008/Sao/demografija/demografija-1.pdf>

26 Marinković, Draško. 2007. (Univerzitet Banjaluka). "Jačanje prekogranične saradnje na Zapadnom Balkanu vezano za upravljanje migracijom. Slučaj BiH". Regionalna konferencija Migracijski tokovi u Jugoistočnoj Evropi, Beograd, 27-28 februar 2007. Str. 64.

jeg stanovništva nalazi se u emigraciji. Tako je prosjek starosti bh. emigranata u zemljama Evropske unije 41,5 godina.

Prema podacima Ministarstva za ljudska prava iz izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) van zemlje živi najmanje 1.350.000 emigranata, što čini 35% od ukupne populacije u BiH. Ovi podaci za većinu država ne obuhvataju drugu i treću generaciju bh. emigranata koji su rođeni u državi prijema.

Prema procjenama MLJPI iz 2010. godine, koje su zasnovane na podacima EUROSTAT-a, popisima stanovništva država u kojima žive bh. emigranti i drugim podacima nadležnih statističkih institucija država prijema, ukupan broj osoba bh. porijekla, uključujući drugu i treću generaciju, iznosi najmanje 1.600.000. Važno je napomenuti da ni ove procjene nisu potpune, jer ne obuhvataju podatke za sve zemlje prijema.

Najveći broj bh. iseljenika živi u evropskim zemljama, oko 800.000 (od toga u Njemačkoj 240.000, Austriji 150.000, Sloveniji 150.000, Švedskoj 80.000, Švajcarskoj 60.000), zatim u SAD (oko 350.000), Kanadi (60.000) i Australiji (60.000).

Procjene Svjetske banke iz 2010. godine²⁷ su da su vodeće zemlje odredišta bh. emigranata *Hrvatska, Njemačka, Austrija, SAD, Slovenija, Švedska, Švajcarska, Kanada, Australija i Italija*, što se u potpunosti podudara sa podacima kojima raspolaže Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Tabela 31. Broj osoba bh. porijekla u vodećim zemljama prijema prema procjenama MLJPI: ²⁸

ZEMLJA PRIJEMA	BROJ
SAD	350.000
Njemačka	240.000
Hrvatska	300.000
Srbija	150.000
Austrija	150.000
Slovenija	150.000
Švedska	80.000
Švajcarska	60.000
Australija	60.000
Kanada	50.000
Italija	40.000
Danska	23.000
Norveška	16.000
UKUPNO:	1.669.000

27 World Bank, Migration and Remittances Factbook, 2011, <http://www.world.org/prospects/migrationandremittances>

28 Procjene Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH su zasnovane na egzaktnim podacima gore navedenih zemalja prijema o bh. emigrantima sa ili bez državljanstva zemlje prijema koji su imigrirali u tu zemlju i vode se kao stranci - rođeni u BiH, zatim na podacima i procjenama DKP-a kao i procjenama MLJPI o broju druge i treće generacije bh. emigranata.

Tabela 32. Broj bh. emigranata u vodećim zemljama prijema prema zvaničnim podacima ureda za statistiku zemalja prijema:²⁹

ZEMLJA PRIJEMA	BROJ	IZVOR PODATAKA
Hrvatska	262.620	Državni zavod za statistiku R. Hrvatske
Njemačka	240.000	Federalni ured za statistiku SR Njemačke
Srbija	131.108	Republički zavod za statistiku R. Srbije
Austrija	133.585	Agencija za statistiku Evropske komisije EUROSTAT
SAD	120.655	Biro za popis stanovništva SAD
Slovenija	97.142	Ured za statistiku R. Slovenije
Švajcarska	59.222	Federalni Ured za statistiku Švajcarske
Švedska	56.127	Ured za statistiku Kraljevine Švedske
Australija	37.898	Akt Ministarstva za imigracije i državljanstvo Australije od 25. januara 2010.g.
Kanada	28.735	Ured za statistiku Kanade
Italija	29.066	Ured za statistiku R. Italije
Danska	22.338	Ured za statistiku Kraljevine Danske
Norveška	15.918	Ured za statistiku Kraljevine Norveške
UKUPNO:	1.234.414	

Preko 95% bh. emigranata je riješilo svoj status kroz sticanje državljanstva, stalnu ili ograničenu dozvolu boravka ili neki drugi zakonom utvrđen osnov u zemlji prijema. Zbog ratnih događaja i migracija u periodu 1992-1995. godine bh. iseljenike mnogi često svrstavaju u izbjeglice, raseljene osobe i sl. Ovo je potpuno pogrešno jer prema zvaničnim podacima nadležnih institucija u većini država već duži niz godina nema osoba bh. porijekla sa izbjegličkim statusom. Za ilustraciju može poslužiti primjer SR Njemačke koja je primila najviše bh. izbjeglica, a u kojoj od 2002. godine nema osoba bh. porijekla sa izbjegličkim statusom. Znači da sam osnov dolaska u zemlju ne određuje njihov status, nego je nakon određenog vremena došlo do promjene statusa bh. emigranata.

Prema podacima kojima raspolaže MLJPI za devet država, do sada je najmanje 377.234 bh. iseljenika steklo državljanstvo države prijema, što prezentujemo u sljedećoj tabeli:

Tabela 33. Broj naturalizovanih bh. građana u vodećim zemljama prijema do referentne godine

ZEMLJA PRIJEMA	BROJ STEČENIH DRŽAVLJANSTAVA	REFERENTNA GODINA
Njemačka	83.000	2009
Slovenija	64.069	2009
SAD	62.630	2008
Austrija	48.924	2008
Švedska	47.676	2009
Švajcarska	23.447	2009
Kanada	18.590	2006
Australija	17.339	2009
Norveška	11.559	2009
UKUPNO:	377.234	

²⁹ Ovo su zvanični podaci o broju BH građana u državama prijema prema mjestu rođenja i predstavljaju ukupan broj bh. emigranata koji su emigrirali iz Bosne i Hercegovine u državu prijema, bez obzira da li su stekli državljanstvo države prijema ili ne, osim u slučaju Italije gdje se broj 29.066 odnosi samo na bh. imigrante sa bh. državljanstvom. Također, važno je naglasiti da ovaj broj ne obuhvata drugu i treću generaciju bh. emigranata, odnosno one rođene u državi prijema, osim u slučaju Njemačke i Švajcarske.

Ukupan broj naturalizovanih bh. građana (bh. građana koji su stekli državljanstvo država prijema) je veći kada se ovome dodaju podaci iz drugih država za koje MLJPI još nema egzaktno podatke.

Važno je napomenuti da u podacima u Tabeli 33 nije uključen broj bh. građana koji su stekli državljanstvo Hrvatske, Srbije i Crne Gore, za koje se prema nekim procjenama pretpostavlja da je izuzetno visok, a koji imaju dvojna državljanstva (nezvanični podatak za Hrvatsku je da oko 90.000 osoba posjeduju dvojno državljanstvo).

Podaci o broju bh. državljana koji su stekli državljanstvo zemlje prijema su izuzetno bitni kada se govori o stepenu integrisanosti bh. iseljenika. Pored toga, naturalizacija bh. građana u državama prijema ukazuje na činjenicu da se radi o *dugoročnoj migraciji*.

Prema zvaničnim podacima Ministarstva civilnih poslova BiH³⁰, 49.632 osobe su se od 1998. godine do maja 2010. godine odrekle bosanskohercegovačkog državljanstva. Od ukupnog broja osoba koje su se odrekle bosanskohercegovačkog državljanstva, oko 2/3 odnosi se na bh. državljane koji su stekli državljanstva Republike Austrije, SR Njemačke, Republike Slovenije i Republike Hrvatske.

Iako većina država ne poznaje institut dvojnog državljanstva, podaci o broju osoba bh. porijekla koje su stekle državljanstva država prijema i podaci o broju osoba koje su se odrekle bh. državljanstva radi sticanja drugog državljanstva ukazuju da institut dvojnog državljanstva u praksi postoji, iako je to za većinu država pravni izuzetak. Također je značajno istaknuti činjenicu da veliki broj bh. iseljenika kod sticanja državljanstva drugih država koriste zakonske mogućnosti koje im omogućavaju da zadrže i državljanstvo Bosne i Hercegovine.

9.2. Novčane doznake

Prema podacima Svjetske banke i Centralne banke BiH novčane doznake bh. iseljenika zadnjih godina iznose 13-20% bruto društvenog proizvoda BiH. Ukupan priliv novčanih doznaka je *šest puta veći od ukupnih direktnih stranih investicija i tri puta veći od ukupne međunarodne razvojne pomoći u BiH*.³¹

Prema procjenama Svjetske banke obim novčanih doznaka iz inostranstva u 2010. godini u Bosni i Hercegovini iznosi najmanje 13% bruto društvenog proizvoda zemlje.

Prema dostupnim podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine³² za prva tri kvartala 2010. godine, novčane pošiljke su iznosile 1.435,7 miliona KM. Kada to uporedimo s prilivom novčanih pošiljki u istom periodu 2009. godine u iznosu od 1.592,9 miliona KM, evidentan je trend opadanja. Nakon zabilježenog pada novčanih doznaka u svijetu od 5,5% u 2009. godini, Svjetska banka predviđa za 2010-2012 trend oporavka, odnosno ponovnog rasta novčanih doznaka. Međutim, u Bosni i Hercegovini taj trend oporavka još uvijek nije vidljiv. Naime, prema raspoloživim egzaktnim podacima Centralne banke BiH, zabilježen je pad u ukupnom iznosu novčanih doznaka od 10%, a time i procentualni pad u odnosu na bruto društveni proizvod.

Prema procjenama Centralne banke BiH oko polovine iznosa novčanih doznaka u BiH dostavljeni su zvaničnim kanalima, dok se druga polovina šalje neformalnim kanalima. Međutim, postoje indicije da je iznos novčanih pošiljki koji se šalje neformalnim kanalima oko tri puta

30 Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-30-2-1242/10 od 07.6.2010. godine

31 BiH, Centralna banka, 2008

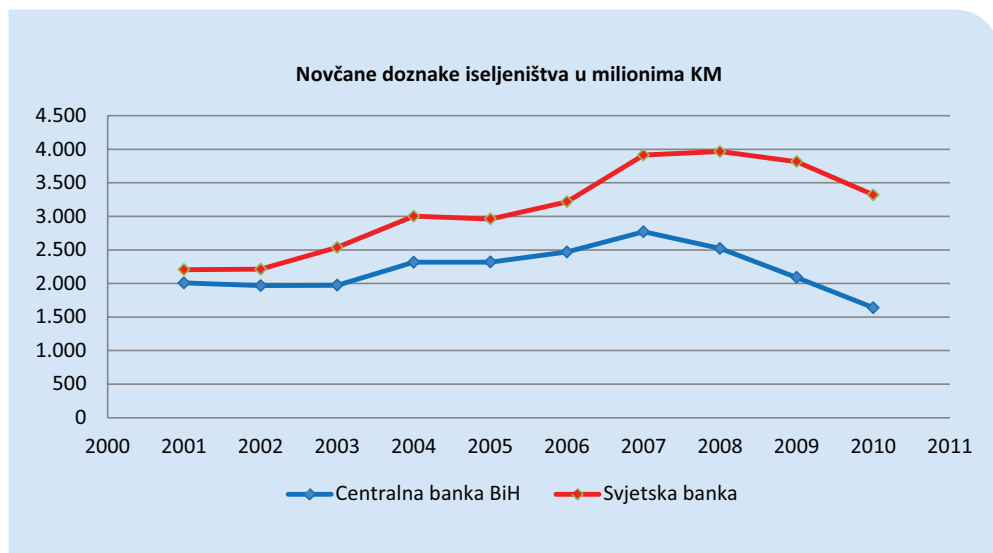
32 Akt Centralne banke BiH broj: 204/10-03-5-3022-2/11 od 11.01.2011. godine

veći od iznosa novčanih pošiljki poslanih zvaničnim kanalima. Tako je u 2009. godini samo 22,5% novčanih pošiljki poslano zvaničnim kanalima što ukazuje da neformalni kanali ostaju preferirani način transfera novca za većinu bh. migranata³³. Sem novčanih pošiljki, štednja bh. migranata, iako većinom zadržana u zemljama prijema, predstavlja značajan finansijski resurs. Pretpostavlja se da je riječ o iznosu od nekoliko milijardi eura, koji uz odgovarajuće podsticaje, jemstva i regulatorni okvir, može biti usmjeren ka investicijama i štednji u zemlji porijekla.

Što se tiče učešća novčanih pošiljki iz inostranstva u bruto društvenom proizvodu BiH, prema procjenama Direkcije za ekonomsko planiranje BiH on iznosi 6% za 2010. godinu,³⁴ a prema podacima Svjetske banke 13%.³⁵

Tabela 34. Novčane doznake bh. iseljeničtva od 2001. do 2010. godine

Novčane doznake iseljeničtva, kompenzacije uposlenih i transferi migranata		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	2.007	1.967	1.973	2.317	2.319	2.469	2.771	2.522	2.091	1.639 ³⁶
	USD u mil.	1.386	1.358	1.362	1.560	1.601	1.705	1.913	1.740	1.440	1.100
Svjetska banka ³⁷	KM u mil.	2.206	2.213	2.537	3.004	2.961	3.217	3.914	3.966	3.815	3.320
	USD u mil.	1.521	1.526	1.749	2.072	2.043	2.157	2.700	2.735	2.627	2.228

33 IASCI/IOM. 2010. "Maksimiziranje razvojnog uticaja finansijskih tokova i investicija povezanih sa migracionim kretanjima na BiH"

34 Projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje za 2010.g., Akt broj: 03-43.1-691-2/10 od 20.12.2010.g.

35 World Bank, Migration and Remittances Factbook, 2011

36 Projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje za 2010.g., Akt broj: 03-43.1-691-2/10 od 20.12.2010.g.

37 World Bank, Migration and Remittances Factbook, 2011

10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

10.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- ◊ U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10. 05. 2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- ◊ Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, sa jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima realizacije istih.
- ◊ Aktualna Politika u oblasti imigracija i azila definisana je i Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).

10.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2008. godine donešena su tri zakona koji regulišu oblast imigracije i azila u BiH

- ◊ Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je Zakon o imigraciji i azilu BiH koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- ◊ Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH,, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- ◊ Razvojem *acquis-a* Evropske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donešenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zako-

nodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostatci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08).

U skladu sa odredbama Zakona donešeni su slijedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 81/08 i 28/10),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 81/08),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 90/08),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 105/08),
- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o obavezama prevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 30/10),
- Pravilnik o međunarodnoj zaštiti (azilu) u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 37/09),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 78/09),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 100/08),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o postupanju kod izdavanja viza u DKP- ima BiH i tehničkim pitanjima uvjeta izdavanja aerodromske tranzitne vize (VIZA A) i tranzitne vize (VIZA B) („Službeni glasnik BiH“ broj 26/09),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 67/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 83/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 3/09),
- Pravilnik o identifikacionom dokumentu lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),

- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2010. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 102/09),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 73/10).

10.3. Institucionalni okvir

A. Organi na državnom nivou

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici 9 državnih ministarstava i djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, stratejskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinilaca krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu.

- **Granična policija BiH**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprečavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelaca, sprečavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprečavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspeksijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno sigurnosna agencija u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglica

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlantske integracije, a posebno u vezi sa primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđenje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

A2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine učlanjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma; vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacija saradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH, prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljani mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava.

Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, te u sjedištu odlučuje o produženju vize za kratkoročni boravak (Vize C) u izuzetnim, Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisanim razlozima.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudne organe na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu sa obavezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ za obezbjeđivanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za evropske integracije

Direkcija za evropske integracije osnovana je Zakonom o vijeću ministara BiH 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud BiH

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o sprovođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud

Ustavni sud djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnom odredbom po kojoj Sud "ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg

suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona sa Ustavom BiH, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Organi na entitetskom nivou

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza sprovođenja upravljanja migracijama unutar teritorije prebačena je sa kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutrašnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, saradnju sa nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Feder-

acije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti imigracionog prava nadležna su za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

B3. Distrikt Brčko

Policija Distrikta Brčko u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

ANEKSI

ANEKS 1.

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI/GODINE	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Broj izdatih viza u DKP-ima	23.458	21.978	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623
Broj izdatih viza na granici	3.706	4.853	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327
Broj odbijenih ulazaka u BiH	9.955	10.527	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514
Broj nezakonitih prelazaka državne granice							851	543	381	322
Ulazaka							497	368	188	180
Izlazaka							354	175	193	142
Broj privremenih boravaka	3.756	3.305	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131
Broj stalnih boravaka	336	309	439	178	196	153	136	215	359	315
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka							229	484	530	397
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem										73
Broj otkaza stalnih boravaka							20	32	36	106
Broj rješenja o protjerivanju							822	787	474	410
Broj stranaca stavljenih pod nadzor u Imigracioni centar								198	191	312
Broj prisilno udaljenih stranaca							75	172	109	19
Broj dobrovoljnih povratka neregularnih migranata (uz pomoć IOM-a)	1.644	1.496	1.218	506	345	112	261	44	226	341
Državljana BiH	1.566	1.355	844	295	101	54	28	16	73	87
Stranih državljana	78	141	374	211	244	58	233	28	153	254
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji sa R. Hrvatskom	2.317	766	756	255	170	174	240	248	122	119
Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu/azil u BiH	732	575	739	301	146	69	581	95	71	64
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine							2.696	2.993	2.592	2.325
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH							1.190	1.159	945	827
Broj emigranata iz BiH (podatak iz 2008. godine - procjena)							1.350.000			
Populacija u BiH (prema procjeni Agencije za statistiku od 30.06.2010. godine)							3.843.126			

ANEKS 2.

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2009. I 2010. GODINI

Red. br.	DRŽAVE	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan	21	8	-61,90%
2	Albanija	1.280	2	-99,84%
3	Alžir	28	46	64,29%
4	Angola	3	4	33,33%
5	Armenija	50	63	26,00%
6	Azerbejdžan	100	123	23,00%
7	Bahrein	14	20	42,86%
8	Bangladeš	10	16	60,00%
9	Belize	1		-100,00%
10	Benin	13	8	-38,46%
11	Bjelorusija	80	159	98,75%
12	Bocvana	3		-100,00%
13	Bolivija	15	12	-20,00%
14	Brazil		2	-
15	Burkina Faso	8	10	25,00%
16	Burundi	3	2	-33,33%
17	Capo Verde		1	-
18	Centralna Afrička Republika	3	3	0,00%
19	Čad		2	-
20	Dominikanska Republika	17	28	64,71%
21	Džibuti		1	-
22	Egipat	377	412	9,28%
23	Ekvador	27	42	55,56%
24	Ekvatorijalna Gvineja		1	-
25	Eritreja	7	7	0,00%
26	Etiopija	17	13	-23,53%
27	Fidži	4		-100,00%
28	Filipini	118	243	105,93%
29	Gabon	6	4	-33,33%
30	Gambija		2	-
31	Gana	20	48	140,00%
32	Grenada		3	-
33	Gruzija	117	89	-23,93%
34	Gvajana	1	1	0,00%
35	Gvineja	7	1	-85,71%
36	Gvineja Bisao		1	-
37	Haiti	6	11	83,33%
38	Honduras		1	-
39	Indija	416	482	15,87%
40	Indonezija	461	412	-10,63%
41	Irak	20	75	275,00%
42	Iran	314	310	-1,27%
43	Istočni Timor		2	-
44	Italija		3	-

Red. br.	DRŽAVE	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
45	Izrael	5	3	-40,00%
46	Jamajka	2	1	-50,00%
47	Jemen	12	33	175,00%
48	Jordan	170	280	64,71%
49	Južna Afrika	168	113	-32,74%
50	Kambodža	3	1	-66,67%
51	Kamerun	19	24	26,32%
52	Katar		1	-
53	Kazahstan	71	69	-2,82%
54	Kenija	12	13	8,33%
55	Kina	427	359	-15,93%
56	Kirgistan	28	22	-21,43%
57	Kolumbija	211	192	-9,00%
58	Komori		4	-
59	Kongo Demokratska Republika	34	42	23,53%
60	Kongo Republika	9	18	100,00%
61	Koreja, Demok. Narodna Republika	1	1	0,00%
62	Kostarika		1	-
63	Kuba	28	35	25,00%
64	Kuvajt	13	8	-38,46%
65	Laos	1		-100,00%
66	Lesoto	5	2	-60,00%
67	Libanon	1.528	1.996	30,63%
68	Liberija	2	1	-50,00%
69	Libijska Arapska Džamahirija	295	512	73,56%
70	Madagaskar	1	4	300,00%
71	Malavi	6	4	-33,33%
72	Mali	1	1	0,00%
73	Maroko	56	72	28,57%
74	Mauricijus	28	27	-3,57%
75	Mauritanija		2	-
76	Meksiko	3		-100,00%
77	Mijanmar		2	-
78	Mikronezija	1	1	0,00%
79	Moldavija	130	199	53,08%
80	Mongolija	6	15	150,00%
81	Mozambik	1	1	0,00%
82	Nepal	16	14	-12,50%
83	Nigerija	60	66	10,00%
84	Njemačka		4	-
85	Obala Slonovače	67	39	-41,79%
86	Oman	10	12	20,00%
87	Pakistan	77	97	25,97%
88	Palau		1	-
89	Palestina	29	40	37,93%
90	Papua Nova Gvineja		2	-

Red. br.	DRŽAVE	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
91	Paragvaj		1	-
92	Peru	61	108	77,05%
93	Ruanda	3	8	166,67%
94	Ruska Federacija	206	144	-30,10%
95	Samoa	1		-100,00%
96	Saudijska Arabija	143	266	86,01%
97	Sejšeli	1		-100,00%
98	Senegal	8	10	25,00%
99	Sijera Leone		1	-
100	Singapur	1		
101	Sirijska Arapska Republika	124	184	48,39%
102	Somalija	4	3	-25,00%
103	Srbija, uključujući Kosovo	176	43	-75,57%
104	Sudan	70	37	-47,14%
105	Svazilend	2		-100,00%
106	Sveta Lucija	4	1	-75,00%
107	Sveti Vinsent i Grenadini	1		-100,00%
108	Šri Lanka	31	37	19,35%
109	Tadžikistan	15	4	-73,33%
110	Tajland	60	97	61,67%
111	Tajvan		138	-
112	Tanzanija	13	12	-7,69%
113	Togo	27	6	-77,78%
114	Trinidad i Tobago	8	4	-50,00%
115	Tunis	36	72	100,00%
116	Turkmenistan	4	1	-75,00%
117	Uganda	55	31	-43,64%
118	Ujedinjeni Arapski Emirati	69	87	26,09%
119	Ujedinjeno Kraljevstvo		5	-
120	Ukrajina	996	1.252	25,70%
121	UN		4	-
122	Uzbekistan	9	14	55,56%
123	Vatikan		1	-
124	Venecuela	3	2	-33,33%
125	Vijetnam	19	18	-5,26%
126	Zambija	10	6	-40,00%
127	Zimbabve	21	19	-9,52%
UKUPNO:		9.284	9.623	3,65%

ANEKS 3.

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2009. I 2010. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan		1	-
2	Albanija	74		-100,00%
3	Alžir	6	11	83,33%
4	Angola	2		-100,00%
5	Armenija	38	15	-60,53%
6	Azerbejdžan	6	21	250,00%
7	Bahrein	2	1	-50,00%
8	Bangladeš		1	-
9	Bjelorusija	7	6	-14,29%
10	Burkina Faso	13	1	-92,31%
11	Čad		5	-
12	Dominikanska Republika	1		-100,00%
13	Egipat	4	1	-75,00%
14	Gana		26	-
15	Gruzija	8	27	237,50%
16	Gvajana	2		-100,00%
17	Haiti	4	1	-75,00%
18	Indija	1	3	200,00%
19	Irak	13	8	-38,46%
20	Iran	30		-100,00%
21	Jemen		1	-
22	Jordan		1	-
23	Južna Afrika	12	6	-50,00%
24	Kamerun		1	-
25	Kazahstan	2	28	1300,00%
26	Kenija	2	3	50,00%
27	Kirgistan	1	13	1200,00%
28	Kolumbija	8	1	-87,50%
29	Kuba		1	-
30	Libanon	4	2	-50,00%
31	Libija		2	-
32	Mali		2	-
33	Maroko	10	13	30,00%
34	Moldavija	28	19	-32,14%
35	Mozambik		1	-
36	Nigerija		1	-
37	Obala Slonovače	3		-100,00%
38	Oman	1		-100,00%
39	Peru		6	-
40	Ruska Federacija	3	2	-33,33%
41	Saudijska Arabija	6	1	-83,33%
42	Sejšeli		1	-
43	Siera Leone	1		-100,00%
44	Sirija	2	1	-50,00%

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
45	Srbija *	4	1	-75,00%
46	Sudan	1	2	100,00%
47	Šri Lanka		1	-
48	Tadžikistan		9	-
49	Tajvan	2		-100,00%
50	Togo	3		-100,00%
51	Tunis	1	6	500,00%
52	Turkmenistan		1	-
53	Uganda	1	1	0,00%
54	Ujedinjeni Arapski Emirati	4		-100,00%
55	Ukrajina	35	71	102,86%
56	Uzbekistan		1	-
UKUPNO:		345	327	-5,22%

* NAPOMENA: Sve osobe su porijeklom sa Kosova.

ANEKS 4.

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2009. I 2010. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Albanija	218	143	-34,40%
2	Alžir	2	1	-50,00%
3	Angola		1	-
4	Armenija	2	3	50,00%
5	Austrija	77	87	12,99%
6	Azerbejdžan	1	1	0,00%
7	Belgija	1	1	0,00%
8	Bjelorusija	13	41	215,38%
9	Bolivija	2		-100,00%
10	Bugarska	4	10	150,00%
11	Crna Gora	181	213	17,68%
12	Češka Republika	4	7	75,00%
13	Danska	3		-100,00%
14	Dominikanska Republika	2	1	-50,00%
15	Egipat		7	-
16	Ekvador	6	7	16,67%
17	Filipini	1	3	200,00%
18	Francuska	23	14	-39,13%
19	Gana		10	-
20	Grčka	1	2	100,00%
21	Gruzija	2	1	-50,00%
22	Holandija	7	2	-71,43%
23	Hrvatska	1.470	935	-36,39%
24	Indija	2	2	0,00%
25	Indonezija	3	1	-66,67%
26	Irak	1		-100,00%
27	Iran	1	2	100,00%
28	Irska		1	-
29	Italija	190	101	-46,84%
30	Izrael	1		-100,00%
31	Jordan	2		-100,00%
32	Južna Afrika	6	17	183,33%
33	Kamerun		3	-
34	Kanada		2	-
35	Kazahstan	2	8	300,00%
36	Kina	7	9	28,57%
37	Kolumbija	1	2	100,00%
38	Kongo		2	-
39	Kuba		2	-
40	Letonija	2		-100,00%
41	Libanon	7	1	-85,71%
42	Litvanija	2		-100,00%
43	Luksemburg		1	-
44	Mađarska	6	2	-66,67%
45	Makedonija	87	21	-75,86%

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
46	Malezija		2	-
47	Maroko	2	5	150,00%
48	Mauricijus		1	-
49	Meksiko	4		-100,00%
50	Moldavija	2	15	650,00%
51	Mongolija		1	-
52	Nigerija	1	1	0,00%
53	Norveška	5		-100,00%
54	Njemačka	222	34	-84,68%
55	Pakistan		3	-
56	Peru	5	6	20,00%
57	Poljska	28	2	-92,86%
58	Ruanda		1	-
59	Rumunija	2	3	50,00%
60	Ruska Federacija	810	434	-46,42%
61	Saudijska Arabija	3	1	-66,67%
62	Sirijska Arapska Republika	1		-100,00%
63	Sjedinjene Američke Države	7		-100,00%
64	Slovačka		5	-
65	Slovenija	22	23	4,55%
66	Srbija	1.180	864	-26,78%
67	Švajcarska	6	2	-66,67%
68	Švedska		3	-
69	Trinidad i Tobago		1	-
70	Tunis	4	5	25,00%
71	Turska	208	184	-11,54%
72	Ukrajina	233	242	3,86%
73	Uzbekistan	6	1	-83,33%
74	Velika Britanija	12		-100,00%
75	Vijetnam		7	-
76	Zambija		1	-
UKUPNO:		5.103	3.514	-31,14%

NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2009. godini je 139, a u 2010. godini je 150 osoba porijeklom sa Kosova.

ANEKS 5.

OTKRIVEN NEZAKONIT PRELAZAK GRANICE U BIH U 2009. I 2010. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Albanija	49	38	-22,45%
2	Afganistan		12	-
3	Alžir	1		-100,00%
4	Bjelorusija		2	-
5	Bosna i Hercegovina	169	134	-20,71%
6	Crna Gora	6	8	33,33%
7	Hrvatska	40	14	-65,00%
8	Irak		1	-
9	Irska	1		-100,00%
10	Italija		1	-
11	Kazahstan		1	-
12	Kina	1		-100,00%
13	Kolumbija		1	-
14	Libija		1	-
15	Makedonija	7	2	-71,43%
16	Njemačka		1	-
17	Pakistan		3	-
18	Palestina		15	-
19	Ruska Federacija	2		-100,00%
20	Sirija		1	-
21	Sjedinjene Američke Države	2		-100,00%
22	Somalija		1	-
23	Srbija	87	63	-27,59%
24	Švedska	1		-100,00%
25	Tunis		1	-
26	Turska	15	7	-53,33%
27	Ukrajina		1	-
28	Velika Britanija		1	-
29	Nepoznato državljanstvo		13	-
UKUPNO:		381	322	-15,49%

NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2009. godini je 15 porijeklom sa Kosova, a također 15 i u u 2010. godini.

ANEKS 6.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2009. I 2010. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan		1	-
2	Albanija	19	19	0,00%
3	Alžir	6	3	-50,00%
4	Argentina	4	2	-50,00%
5	Australija	16	12	-25,00%
6	Austrija	160	211	31,88%
7	Azerbejdžan	5	1	-80,00%
8	Belgija	6	7	16,67%
9	Bjelorusija	19	8	-57,89%
10	Brazil	17	15	-11,76%
11	Bugarska	14	26	85,71%
12	Burkina Faso	4		-100,00%
13	Crna Gora	497	629	26,56%
14	Češka Republika	24	17	-29,17%
15	Danska		2	-
16	Dominikanska Republika		2	-
17	Egipat	27	75	177,78%
18	Eritreja	6	3	-50,00%
19	Etiopija	4		-100,00%
20	Filipini	4		-100,00%
21	Finska	19	20	5,26%
22	Francuska	33	27	-18,18%
23	Grčka	14	9	-35,71%
24	Gruzija	11	3	-72,73%
25	Holandija	45	44	-2,22%
26	Hrvatska	704	775	10,09%
27	Indija	72	66	-8,33%
28	Indonezija	12	10	-16,67%
29	Irak	13	4	-69,23%
30	Iran	43	47	9,30%
31	Irska	11	4	-63,64%
32	Italija	118	162	37,29%
33	Izrael	5	4	-20,00%
34	Japan	4	1	-75,00%
35	Jemen	4		-100,00%
36	Jordan	25	13	-48,00%
37	Južna Afrika	6	1	-83,33%
38	Kanada	10	8	-20,00%
39	Kazahstan	7	1	-85,71%
40	Kenija	4		-100,00%
41	Kina	469	511	8,96%
42	Kirgistan	4	3	-25,00%
43	Kolumbija	4	1	-75,00%
44	Kongo	4	1	-75,00%
45	Koreja, Demokratska Narodna Republika	6		-100,00%
46	Koreja, Republika		4	-
47	Kostarika		3	-
48	Kuvajt		1	-
49	Latvija	4	1	-75,00%

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
50	Libanon	7	6	-14,29%
51	Libijska Arapska Džamahirija		5	-
52	Litvanija	24	64	166,67%
53	Luksemburg		1	-
54	Mađarska	10	18	80,00%
55	Makedonija	351	326	-7,12%
56	Malezija	10	4	-60,00%
57	Maroko	10	5	-50,00%
58	Meksiko	5	4	-20,00%
59	Mikronezija		2	-
60	Moldavija	36	29	-19,44%
61	Mongolija	5	2	-60,00%
62	Mozambik		1	-
63	Nepal	5	4	-20,00%
64	Nigerija		1	-
65	Nikaragva	5	1	-80,00%
66	Norveška	10	2	-80,00%
67	Novi Zeland	4		-100,00%
68	Njemačka	257	319	24,12%
69	Pakistan	6	5	-16,67%
70	Palestina	36	1	-97,22%
71	Poljska	28	26	-7,14%
72	Rumunija	42	107	154,76%
73	Ruska Federacija	200	213	6,50%
74	Saudijska Arabija	6	2	-66,67%
75	Senegal	4	1	-75,00%
76	Sirijska Arapska Republika	33	22	-33,33%
77	Sjedinjene Američke Države	171	180	5,26%
78	Slovačka Republika	23	21	-8,70%
79	Slovenija	123	141	14,63%
80	Srbija	1.979	1.849	-6,57%
81	Sudan	25	29	16,00%
82	Svaziland	6	2	-66,67%
83	Španija	13	16	23,08%
84	Švajcarska	44	46	4,55%
85	Švedska	16	14	-12,50%
86	Tadžikistan		1	-
87	Tajland	11	2	-81,82%
88	Trinidad i Tobago		1	-
89	Tunis		3	-
90	Turska	1.375	1.735	26,18%
91	Ujedinjeni Arapski Emirati	4		-100,00%
92	Ujedinjeno Kraljevstvo	65	64	-1,54%
93	Ukrajina	69	89	28,99%
94	Uzbekistan	5	7	40,00%
95	Vijetnam	6	3	-50,00%
	UKUPNO:	7.512	8.131	8,24%

ANEKS 7.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2009. I 2010. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Armenija	1		-100,00%
2	Austrija	2	9	350,00%
3	Bjelorusija	3	4	33,33%
4	Bugarska	2	2	0,00%
5	Crna Gora	7	15	114,29%
6	Češka Republika		2	-
7	Egipat		2	-
8	Estonija	1		-100,00%
9	Filipini	1		-100,00%
10	Francuska	1	1	0,00%
11	Holandija	2	4	100,00%
12	Hrvatska	59	40	-32,20%
13	Indija		9	-
14	Irak	2		-100,00%
15	Iran	1	2	100,00%
16	Irska	1		-100,00%
17	Italija	2		-100,00%
18	Jordan	2	3	50,00%
19	Južna Afrika		1	-
20	Kanada	1		-100,00%
21	Kina	159	70	-55,97%
22	Kuba	1		-100,00%
23	Libanon		1	-
24	Litvanija		1	-
25	Mađarska	1		-100,00%
26	Makedonija	32	47	46,88%
27	Malta	1		-100,00%
28	Maroko		1	-
29	Moldavija	9	5	-44,44%
30	Norveška	1	1	0,00%
31	Njemačka	6	12	100,00%
32	Pakistan		1	-
33	Poljska		2	-
34	Rumunija	8	5	-37,50%
35	Ruska Federacija	4	10	150,00%
36	Saudijska Arabija		1	-
37	Sirijska Arapska Republika	2	8	300,00%
38	Sjedinjene Američke Države	2		-100,00%
39	Slovačka Republika	2	2	0,00%
40	Slovenija	6	8	33,33%
41	Srbija	15		-100,00%
42	Sudan		6	-
43	Švajcarska		3	-
44	Tajland		1	-
45	Tunis	1		-100,00%
46	Turska	12	31	158,33%
47	Ujedinjeno Kraljevstvo		1	-
48	Ukrajina	9	4	-55,56%
	UKUPNO:	359	315	-12,26%

ANEKS 8.

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2010. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan					10
2	Albanija	3		1	105	99
3	Alžir		3		1	5
4	Argentina	1				
5	Australija	2	3			
6	Austrija	2	3		1	
7	Bugarska		3	3		1
8	Crna Gora	4	1		11	4
9	Češka Republika		1			
10	Egipat		6			1
11	Eritreja					1
12	Finska	6				
13	Gana				1	1
14	Haiti					1
15	Hrvatska	29	20	2	12	8
16	Indija	11				
17	Irak				1	3
18	Irska	1				
19	Italija	16	2			
20	Jordan				1	1
21	Južna Afrika		1			
22	Kamerun	1			2	1
23	Kanada	2	1			1
24	Kazahstan	1			1	1
25	Kina	20	17		2	2
26	Kuba	1				
27	Kuvajt		1			
28	Libija				2	1
29	Litvanija	4				
30	Mađarska	14				
31	Makedonija	10	10		11	5
32	Maroko					1
33	Moldavija		1		1	1
34	Nepal	1				
35	Njemačka	4	3		1	2
36	Pakistan				1	1
37	Palestina				1	
38	Poljska	6	1		1	
39	Rumunija	10	2		5	2
40	Ruska Federacija	18	2		2	2
41	SAD	7				
42	Saudijska Arabija		1		3	

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Privremeni boravak	Stalni boravak			
43	Sirija		1		4	1
44	Slovačka	2				
45	Slovenija	10	1		8	5
46	Somalija					1
47	Srbija	185	12	66	190	113
48	Sudan		3			
49	Šri Lanka					1
50	Španija	1	1			
51	Tunis		1		1	4
52	Turska	21	3	1	39	17
53	Uganda				1	1
54	Ukrajina	1	2		1	1
55	Vijetnam	3				
56	Nepoznato državljanstvo					13
UKUPNO:		397	106	73	410	312

ANEKS 9.

**PODNESENI ZAHTEVI ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU (AZIL) NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA
(od 01.07.2004. do 31.12.2010. godine)**

Red. Br.	DRŽAVA	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan													11	11	11	11
2	Albanija			1	1											1	1
3	Alžir	1	1									1	1	1	1	3	3
4	Bangladeš	3	3	8	8			1	1							12	12
5	Brazil							1	1							1	1
6	Crna Gora							2	2							2	2
7	Etiopija			2	2									3	3	5	5
8	Francuska											1	1			1	1
9	Gruzija											1	1			1	1
10	Haiti													1	1	1	1
11	Hrvatska			2	3	3	3			2	2	1	1			8	9
12	Indija									6	6					6	6
13	Irak			7	7	1	1					3	3	2	2	13	13
14	Iran							2	2					1	3	3	5
15	Jordan					1	1									1	1
16	Kamerun									1	1	1	1	1	2	3	4
17	Kazahstan													1	1	1	1
18	Kina	3	3	3	3	1	1	3	3			1	1	1	1	12	12
19	Litvanija							1	1							1	1
20	Makedonija	4	13	17	20	1	1	1	1	4	7					27	42
21	Maroko			1	1											1	1
22	Moldavija	3	3	3	3	2	2									8	8
23	Nigerija											1	1			1	1
24	Njemačka					1	1					1	1	1	1	3	3
25	Obala Slonovače	1	1													1	1
26	Pakistan			5	5			2	2	1	1			1	1	9	9
27	Palestina			3	4	1	1			1	2					5	7
28	Poljska					1	2			1	1					2	3
29	Rumunija	1	1	2	2	2	2							1	1	6	6
30	Rusija			1	3							1	1			2	4
31	Saudijska Arabija			1	1											1	1
32	Sirija							1	1			1	2	1	1	3	4
33	Slovenija					2	2									2	2
34	Srbija							132	564	28	73	17	55	12	35	189	727
35	Srbija i Crna Gora	27	70	36	78	21	52									84	200
37	Tunis			2	2							1	1			3	3
39	Ukrajina	3	3	3	3											6	6
	UKUPNO:	46	98	97	146	37	69	149	581	46	95	32	71	38	64	445	1.124

ANEKS 10.

BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2009. I 2010. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan		1	-
2	Albanija	5	3	-40,00%
3	Alžir	1		-100,00%
4	Argentina	2	1	-50,00%
5	Armenija		2	-100,00%
6	Australija	5	3	-40,00%
7	Austrija	53	73	37,74%
8	Azerbejdžan	1		-100,00%
9	Belgija	1	3	200,00%
10	Bjelorusija	2	2	0,00%
11	Brazil	3	1	-66,67%
12	Bugarska	4	2	-50,00%
13	Crna Gora	108	77	-28,70%
14	Češka Republika	3	4	33,33%
15	Danska	1	2	100,00%
16	Dominikanska Republika	1	2	100,00%
17	Egípat	11	10	-9,09%
18	Francuska	8	9	12,50%
19	Gana	2		-100,00%
20	Grčka	7	3	-57,14%
21	Gruzija	1		-100,00%
22	Holandija	7	6	-14,29%
23	Holandski Antili	2	1	-50,00%
24	Honduras		1	-
25	Hrvatska	179	207	15,64%
26	Indija	21	23	9,52%
27	Indonezija		1	-
28	Iran	15	18	20,00%
29	Irska	2		-100,00%
30	Italija	49	43	-12,24%
31	Izrael	1		-100,00%
32	Jordan	2	3	50,00%
33	Kanada	3	2	-33,33%
34	Kazahstan	9		-100,00%
35	Kenija	1		-100,00%
36	Kina	380	341	-10,26%
37	Kolumbija	1	1	0,00%
38	Kuvajt		4	-
39	Libija		3	-
40	Lihtenštajn		2	-
41	Litvanija	15	16	6,67%
42	Mađarska	5	3	-40,00%
43	Makedonija	67	59	-11,94%
44	Malezija	3	3	0,00%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
45	Maroko	1		-100,00%
46	Moldavija	5	2	-60,00%
47	Mongolija	1	1	0,00%
48	Nepal	2	3	50,00%
49	Norveška		1	-
50	Njemačka	56	64	14,29%
51	Pakistan		1	-
52	Palestina	1	1	0,00%
53	Poljska	4	3	-25,00%
54	Rumunija	5	24	380,00%
55	Ruska Federacija	198	78	-60,61%
56	Sjedinjene Američke Države	29	28	-3,45%
57	Saudijska Arabija	1	4	300,00%
58	Senegal	2	1	-50,00%
59	Singapur		1	-
60	Sirija	9	7	-22,22%
61	Slovačka	9	8	-11,11%
62	Slovenija	80	71	-11,25%
63	Srbija	906	806	-11,04%
64	Španija	3	5	66,67%
65	Švajcarska	1		-100,00%
66	Švedska	4	5	25,00%
67	Tajland		1	-
68	Tajvan	1		-100,00%
69	Turska	264	250	-5,30%
70	Ukrajina	12	12	0,00%
71	Uzbekistan	1	1	0,00%
72	Velika Britanija	16	12	-25,00%
UKUPNO:		2.592	2.325	-10,30%

